A Szigetköz Turizmusért Egyesület helyi turisztikai szervezeti, „TDM” stratégiája

2013-2020

Forrás: Magyarország kistájainak katasztere
Készítette. Dr.Darabos Ferenc DARILLA Bt.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék 2. oldal

1. Vezetői összefoglaló 3. oldal
2. Bevezető 4. oldal
    2.1 Fogalmak 5. oldal
    2.2 Módszertani összegzés 8. oldal

3. Helyzetelemzés 9. oldal
    3.1 Kereslet-kínálat elemzése 10. oldal
    3.1.1 Célcsoport elemzés 10. oldal
    3.1.2 Fő turisztikai vonzerők/termékek elemzése 16. oldal
    3.1.3 Versenytárs analízis 17. oldal
    3.2 A desztináció turisztikai kapcsolatrendszerének elemzése 20. oldal
    3.2.1 TDM szervezetek 21. oldal
    3.2.2 Egyéb turisztikai szervezetek 24. oldal

4. Jövőkép meghatározása 25. oldal
    4.1 Célmeghatározás 25. oldal
    4.2 A célok elérésének eszközei 26. oldal
5. Fejlesztési irányok meghatározása, prioritások kijelölése 26. oldal
6. Intézkedési terv: a fejlesztési irányok konkrét megvalósítása 27. oldal
7. A koncepció megvalósulását mérő indikátorok 68. oldal
    7.1 Az egyes indikátorok mérési módszertanának ismertetése 68. oldal
    7.2 Kiindulási értékek 69. oldal
    7.3 Tervezett célértékek 69. oldal
8. SWOT analízis 70. oldal
9. Melléklet 72. oldal
10. Projekttábla 89. oldal
11. Irodalomjegyzék 91. oldal

1. Vezetői összefoglaló

A DARILLA Bt. által készített: „A Szigetköz Turizmusért Egyesület helyi turisztikai szervezeti, TDM stratégiája" című tanulmány a vezetői összefoglalót követő fogalmi, módszertani lehatárolással veszi kezdetét. A következőkben a klasszikus algoritmus szerint kereslet-kínálatelemzésre, majd a szervezeti rendszer értékelésére kerül sor. A konklúziók a jövőképből adódóan felelősökkel, határidőkkel és becsült forrásokkal ellátott intézkedési tervben összegződnek. A záró részben a megvalósulást mérő indikátorok és swot analízis olvasható.

A szigetközi turisztikai desztináció szereplői célul tűzték ki, hogy a fenntartható turizmustervezés eszközrendszerének segítségével lépésről-lépésre felzárkóztatják a térséget és annak idegenforgalmi centrumait a régió élvonalához. A vizsgált területnek az egyik legfontosabb versenyelőnye a hármas határ menti fekvés, melyet 2013-tól erősíthetnek az új speciális közlekedési határátjárók. Rajka és Dunaremete körzetében így két - valódi turisztikai forgalmat fogadó – idegenforgalmi kaputáj építhető ki. A jövő legnagyobb kérdése, hogy Bécs, Pozsony, és Budapest szomszédságában a Szigetköz tud-e olyan elsődleges vonzerőt, vonzerőket felmutatni, amelyek egyedi attrakcióként tartós maradásra bírják a turistákat. Jelenleg a megyében a soproni pólust kivéve nincsenek ilyen attrakciók, legközelebb Bük, vagy Sárvár büszkélkedhet ilyennel. Sopron, mint hagyományos fogadóterület mellett, ezért célszerű felfuttatni egy merőben más arculatú, komplementer turisztikai kínálattal rendelkező desztinációt. A térség további előnye, hogy a vidék kialakulóban lévő alközpontokkal, és jelenleg is arányos forgalmi összértékkel kapcsolódik be a mosonmagyaróvári centrum mellé az ágazati munkamegosztásba. A fő kínálati profilok jól egészíthetik ki egymást: Dunakiliti-wellness, businessturizmus, Dunasziget –aktív, ökoturizmus, Halászi sétahajózás, gasztronómia, Lipót családi wellness-gyógyturizmus, Mosonmagyaróvár egészségturizmus. Az elmúlt időszakban a desztináció a forgalmi adatok alapján enyhe növekedést mutatott, a centrumban ennek mértéke 2011-re 25 %-os, ami akár egy jövőbeli növekvő trend kezdetét is jelentheti. A fenti tényezők egy jó kiindulási alapot körvonalaznak, amire lehet építeni. Hátrány viszont, hogy a vendégforgalmi összteljesítmény igazi húzóerő hiányában háromnegyedével elmarad a zászlóshajók teljesítményétől. Problémát jelent továbbá az 1/3-2/3 bel-külföldi vendégéjszaka arány, amelyen feltétlenül javítani kell; jóllehet az értéket némiképp torzítja a határ menti nemzetközi 1 éjszakás tranzitforgalom.

A stratégia a célkitűzések megvalósulásához ajánl elérési utakat a beruházások, termékfejlesztésre épülő marketing, és szervezetfejlesztés vonatkozásában. Az alapfejlesztések nélkülözhetetlenek a természeti, infrastrukturális bázis megteremtéséhez. A kaputájak felől beérkezőket színvonalas, „zökkenőmentes" környezeti feltételek kell, hogy fogadják. Szükség van olyan elsődleges attrakciók létre hozására is, melyekről egyből a Szigetköz villan be az érdeklődők tudatába.

A származtatott kínálat beruházásai a speciális érdeklődést vonzó komplex kaszinóturizmusra, centrális szállodaipari, és térségi kempingfejlesztésekre, kerékpáros szolgáltatások létesítésére, valamint vízi-öko és gyógyturisztikai bővítésekre vonatkoznak.

A termékfejlesztés részeként a piacszegmentáció portfólió analízise szerint a kínálatban célszerű diverzifikációt végrehajtani. A diverzifikáció lényege, hogy 6 új terméket ajánlott hatékonyan bevezetni a piacon; ezek: a kombinált aktív ajánlat, a gyógy-kemping csomag, az aktív prémium csomag (lovas- vadászturizmus), a tudományos érdeklődésű ökoturizmus, a kulturális városlátogatások (Futura központ) és a szezonnyújtó rendezvények (kulturális, vallási). Az ajánlatok kihasználják a határ menti helyzetből adódó komplementaritást. A célcsoportok közül részben újak, de mindenképpen hatékonyabb megdolgozást igényelnek a magyar családok, ezen túlmenően teljesen új célcsoport a lengyel és az ökoturizmus nemzetközi tudományos érdeklődésű kereslete. A termékfejlesztő munkát szlogenalkotás és teljes körű, a határ menti területre is kiterjedő kitáblázás segíti.

A siker nélkülözhetetlen feltétele a bővülő személyi állományú, megújuló TDM iroda (tourinform iroda), valamint a tagokkal gazdagodó TDM szervezet. A jövő feladata a Szigetköz brandjének megteremtése, illetőleg a szerves illeszkedés megvalósítása a szomszédos térségek pl. Rábaköz, Fertő-Hanság kínálatához, majd ezeken keresztül a Nyugat-dunántúli Idegenforgalmi régióhoz.

2. Bevezető

A Szigetköz Turizmusáért Egyesület 2012 novemberében az Új Széchenyi Terv Nyugat-Dunántúli Operatív Program keretén belül a „NYDOP-2.3.1/A-11 Helyi és térségi turisztikai desztinációs menedzsment szervezetek létrehozása és fejlesztése" tárgyú NYDOP-2.3.1/A-11-2011-0003. azonosító számon regisztrált projekt megvalósításával kapcsolatosan a DARILLA BT-t bízta meg a vonatkozó desztinációfejlesztési stratégia elkészítési feladatainak ellátásával. A stratégia tartalmi váza a megbízási szerződés elvárásai alapján készült, melyet a dokumentáció vázlata tartalmaz.

A feladat keretében adatgyűjtésre, rendszerezésre és desztinációfejlesztési stratégia elkészítésére került sor. Az adatbázis a tourinform iroda informatikai rendszerében elérhető.

Az adatgyűjtés tárgyát a TDM szervezet tagjainak szolgáltatásai képezték (2012. novemberi állapot szerint).

2.1 Fogalmak

A desztináció a TDM kézikönyv szerint: „fogadótérség, az utazó szemszögéből nézve utazási célterület. A desztinációnak képesnek kell lennie a turisták vonzására, majd a szükségleteiket kielégítő valamennyi szolgáltatás nyújtására – ehhez komplex termék biztosítására. A tanulmány döntően a Szigetköz földrajzi kistáj, mint desztináció észak-nyugati (Felső-Szigetköz) településeinek és a Mosoni-síkság településeinek adottságaira, turisztikai desztináció menedzsment szervezeteire valamint Jánossomorja révén a Hanság észak-nyugati peremének vonzerőire, érintett szereplőire terjedt ki. Az 1. Ábra a Szigetköz Turizmusáért Egyesület helyi TDM szervezetének földrajzi kiterjedését mutatja 2012 év végi állapot szerint. A szigetközi TDM hivatalosan helyi szintűnek minősített. Funkciója, lefedettsége tekintetében térségi, tájegységi feladatokat lát el. Szerepe a régió turisztikai fejlődése szempontjából ezért kulcsfontosságú.

1. Ábra Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM szervezetének földrajzi kiterjedése 2012. decemberi állapot szerint

Forrás: Magyarország kistájainak katasztere
Készítette. Dr.Darabos Ferenc DARILLA Bt.

A vizsgált - tagokkal rendelkező - 19 település (továbbiakban tagtelepülések) az alábbi földrajzi kistájakon oszlanak meg:

- A Hanság kapcsolódó települése (1 település)
  - ❖ Jánossomorja
- Mosoni-síkság (6 település)
  - ❖ Mosonmagyaróvár
  - ❖ Hegyeshalom
  - ❖ Rajka
  - ❖ Kimle
  - ❖ Mecsér
  - ❖ Lébény
- Szigetköz (13 település)
  - ❖ Ásványráró
  - ❖ Darnózseli
  - ❖ Dunakiliti
  - ❖ Dunaremete
  - ❖ Dunasziget
  - ❖ Dunaszeg
  - ❖ Feketeerdő
  - ❖ Halászi
  - ❖ Hédervár
  - ❖ Lipót
  - ❖ Máriakálnok
  - ❖ Mosonmagyaróvár
  - ❖ Novákpuszta

A fenti osztályozásból kitűnik, hogy a TDM szervezet által jelenleg lefedett terület meghatározó vonzerejét a síkvidéki folyami táj, ezen belül is a szigetközi térség jelenti (13 település). A vizsgált települések a fenti kistáj mintegy 2/3 részét lefedik. A központi település Mosonmagyaróvár közigazgatási területe egyszerre két kistájon is osztozik. A fő tájegység peremvidékei (Mosoni-síkság, Hanság) szintén magukon hordozzák a folyók turisztikai image formáló hatását. Másrészről Jánossomorja, Lébény stratégiai összekötő kapocs a Fertő-tó és a Rábaköz irányába, Hegyeshalom, Rajka pedig természetes

folytatólagosságot jelent az északi, nyugati partner, illetve küldő országok felé. A TDM szervezet kommunikációjában, tehát célszerű a Szigetköz elnevezést használni, mert a turisták összefüggő tájegységeket keresnek, így erre fűzhető fel eredményesen a komplex térségi kínálat.

A desztináció **vonzerőit** azon specifikus tényezők összessége jelenti, amiért a turista felkeresi a Szigetközt a közlekedéstől a vendégszeretetig terjedően. A legegyedibb, ám a mai napig a lehetőségekhez képest nem teljesen kihasznált adottság a nemzetközi piacok (Ausztria, Szlovákia) közeli koncentrációja, a közlekedés-földrajzi helyzet. Kiemelt fontosságúnak tekinthető a desztináció kohéziója szempontjából a Szigetközi TVK, mint természeti adottság, és annak invitáló ritkaságai (holtágak, morotvatavak, horgásztavak, jellegzetes élővilág). A terület egy süllyedő medence, melyet a Duna homokos, kavicsos hordaléka tölt ki, a mélyebb pannon rétegekben az országos átlagnál magasabb geotermikus grádiensű, 80 Celsius fok hőmérsékletű termálvízzel. A főbb épített vonzerők is a fenti adottságokra épülnek, így a fürdő létesítmények, szálláshelyek aktív szabadidős szolgáltatásokkal, illetőleg kastélyok, templomok, és a vár. Társadalmi szempontból egy meghatározóan katolikus vallású, az országos átlagnál magasabb foglalkoztatottsággal rendelkező vendégszerető népesség fogadhatja a turistákat.

A tudományos nomenklatúrának megfelelően, a kézikönyv szerint a **TDM** (turisztikai desztináció menedzsment) szerepe így: „ a jó gazda felelőssége,…. a szaktudás, tehát képes a turisztikai termék kialakításához szükséges fejlesztések és szolgáltatások megtervezésére, összehangolására és piacra vitelére, illetve a turisták korszerű tájékoztatására.” A szigetközi TDM felelőssége nem más, mint a fentiek elérése érdekében kifejtett térségi tevékenységek összessége, versenyképes, fenntartható módon.

A TDM-ek megítélésével kapcsolatban megállapítható, hogy a közelmúltban megjelentek olyan határozott vélemények, melyek szerint azokat **helyi,** térségi, régiós nemzeti turisztikai szervezetekként lenne célszerű nevezni a készülő turizmustörvényben. Jelen stratégia tehát a Szigetköz Turizmusáért Egyesület által működtetett mosonmagyaróvári központú, és a szigetközi helyi alközpontokból álló helyi turisztikai szervezet (más néven TDM) fejlesztésére vonatkozik. A térségi besoroláshoz a jelenlegi szabályozás szerint még egy helyi TDM-el kialakított kapcsolatra van szükség. Az alulról szerveződő, VICE-modell (látogató, helyi közösség, turisztikai szektor, környezet kapcsolatrendszere) alapján működő ágazati egységek szerepe azonban megállapítható, hogy a nevezéktantól függetlenül nélkülözhetetlen.

2.2 Módszertani összegzés

Tekintettel a rövid megbízási határidőre, a módszertani eszközök ehhez az időkerethez igyekeztek igazodni, a hatékonyságot messze menőkig szem előtt tartva.

Az információk feldolgozása szekunder és primer formában valósult meg. Jelentős mértékben segítették a munkát a DARILLA BT., illetőleg a Turizmus Intézet által készített korábbi térségi, települési ágazati fejlesztési koncepciók és stratégiák. Ezek tartalmukban bár nem pontosan a jelen desztinációra vonatkoztak, azonban részben azt magukba foglalták, így jó viszonyítási pontot, összehasonlítási alapot, egyúttal helyismereti tartalmat közvetítettek az összehasonlító elemzésekhez. A korábbi tanulmányok kedvező kiinduló helyzetet biztosítottak továbbá a kritikai helyzetelemzés, és a jövőbeli fejlesztések megfogalmazásához. A stratégiában szekunder kutatási elemként a szigetközi TDM szervezet mosonmagyaróvári tourinform irodájában rögzített adatbázis feldolgozására került sor.

A DARILLA Bt. primer telefonos és személyes interjúkat bonyolított a szervezet véleményformálóival, munkaszervezetével. A megkérdezett személyek a következők voltak:

- Gráfi Szabolcs a Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM elnöke
- Pető Péter a Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM titkára
- Horváth Balázs a TDM iroda (tourinform iroda) vezetője
- Tama István a Nyugat-dunántúli RMI igazgatója
- Tóth Péter Lipót település Polgármestere
- Pannonhalmi Petra a Lipóti termál-és élményfürdő vezetője
- Krug Attila a Diamant Hotel Dunakiliti sales managere
- Holczinger Barbara az Aqua Hotel Mosonmagyaróvár sales managere
- Fűzfa Zoltán a Pisztrángkör Egyesület vezetője

Az interjúk kiértékelése megalapozta a kérdőív összeállítását, melynek vázát a térségi kínálat-kereslet változására és a TDM, tourinform iroda működésének megítélésére specifikált kérdések alkottak. A kérdőívek két típusa a tourinform irodához, mint koordinátorhoz, részben megvalósítóhoz, illetőleg a tagokhoz, mint kezdeményezőkhöz, megvalósítókhoz és kedvezményezettekhez szólt. A beérkező válaszok számítógépes adatbázisba kerültek. A NYME AK Turizmus Intézetének hallgatói közreműködtek a

kiegészítő szekunder statisztikai adatok összegyűjtésében kiértékelésében, majd számítógépes táblázatos megjelenítésében. A keresletelemzés speciális adatgyűjtést igényelt. Első lépésben a tourinform TDM adatbázis 2008-2010 közötti tagi vendégforgalmi adatai (vendégéjszakák száma) kerültek összesítésre a kutatóintézet hallgatóinak közreműködésével. A célcsoport elemzés részletesebb bontású szekunder információi (bel - külföldi megoszlás, vendégszám adatok) a KSH települési bontású adatbázisára épültek 2000-2011 között (2008-2010 között a TDM tagtelepülésekre vetítve). A stratégiai célpiacok kijelölését segítette a piacszegmentáció módszere. A termékfejlesztés feladatainak meghatározásához, a stratégiaalkotáshoz portfólió elemzést alkalmaztunk. A kutató munkát versenytárs analízis, vonzerőleltár alkalmazása, adat összehasonlító elemzések, monitoring rendszer, valamint swot analízis tették teljessé.

3. Helyzetelemzés

A stratégia helyzetelemző része a meglévő adottságokat vizsgálja a Szigetközben a turisztikai kereslet és kínálat vonatkozásában. A stratégia alábbi része a fejlesztési irányok, illetőleg az azoknak megfelelő célcsoportok pontos meghatározásához nyújt alapinformációt. Kizárja azokat az elképzeléseket, melyek nem versenyképesek, vagy az adottságokhoz mérten nem fenntarthatóak.

3.1 Kereslet-kínálat elemzése

A TDM területén célszerű megvizsgálni a piaci környezet adottságait, mert ezek az exogén hatások alapvetően befolyásolják az endogén kínálatfejlesztés lehetőségeit és irányait. Meg kell határozni, majd célszerű szegmentálni keresleti oldalról a bel és külföldi turisztikai célcsoportokat. Egyrészt az ő igényeikhez igazítja majd a szigetközi desztináció a kínálatot, másrészt új igényeket is ébreszthet a kereslet a termékfejlesztő munka során. A komplex térségi feladat elvégzéséhez világosan és objektíven kell értékelni a meglévő vonzerőket, és a rájuk épülő szolgáltatásokat. Az információk birtokában kerülhet sor a versenytársak feltérképezésére, illetőleg kereslet-kínálati viszonyaik feltárására.

3.1.1 Célcsoport elemzés

Az elemzés során első sorban a rendelkezésre álló TDM adatbázis feldolgozásának eredményéből indultunk ki (3.1.1.1 fejezet 2008-2010 évi vendégéjszaka adatok). A célcsoport vizsgálat ezen fázisa a kistérségi teljes forgalmi adatokkal való összevetésre is kiterjed. Ez nélkülözhetetlen lépés a lefedettségnek egy nagyobb területi egységhez való viszonyításához. A 3.1.1.2 fejezetben bel és külföldi bontásban vizsgáltuk a települések KSH adatait, mert ez az adatbázis mutatott ilyen típusú feldolgozást. Ebben a második lépcsőben a KSH adatok (vendégszám, vendégéjszaka szám 2010, 2011) küldő terület szerinti elemzésére került sor a TDM szervezet településeire vetítve. Harmadik fázisban a vendégforgalmi adatok részletes bontású (összes vendégforgalom, belföldi, külföldi), a desztináció településeire vetített trendelemzése következett (3.1.1.3 fejezet 2005- 2010- 2011) TDM adatok, valamint a TDM településekre vetített korábbi, illetőleg friss KSH adatok felhasználásával.

3.1.1.1 A TDM szervezet 2008-2010 évi vendégéjszakáinak vizsgálata a rendelkezésre álló tourinform adatbázis alapján

Országos viszonylatban a hazai turizmus 2007-2011 között 2,5 %-os belföldi és 2,4 %-os külföldi vendégéjszaka szám növekedést produkált, az időszak végére 2,6 nap átlagos tartózkodási idő mellett. Amennyiben a TDM szervezet kereskedelmi szálláshelyeinek vendégforgalmát vizsgáljuk, megállapítható hogy 2010-ben az összes vendégéjszakák száma 129 714 volt (nem tag települési szálláshelyeket is számolva 161 568). A Mosonmagyaróvári kistérségben ez az érték az összes település összes vendégéjszakájának vonatkozásában 163 048. Megállapítható tehát, hogy a TDM szervezet tagszálláshelyei a kistérség teljes településállományának kereskedelmi szálláshelyi forgalmát 2010-ben 80 %-ban reprezentálták. Fontos megállapítás továbbá, hogy a TDM tagok vendégéjszakáinak forgalmában a vidéki alközpontok aránya 45 % (58 132), a teljes kistérségi szálláshelybázist vizsgálva ez az arány szintén 44 % (72 310). Így elmondható, hogy a forgalom arányosan oszlik meg a Mosonmagyaróvári mutató és a vidéki tagtelepülések mutatóinak összessége között.

2008-ban a TDM szervezet 127 562 vendégéjszakát produkált, ez az érték a kistérség területén 174 450 volt. Megállapítható, hogy a kistérség idegenforgalmi mutatója 2008- 2010 között enyhe csökkenést jelez, a TDM szervezet területén pedig enyhe növekedés mutatható

ki. A TDM szervezet tagi keresletének, időbeli változása azt mutatja, hogy 2008 és 2010 között enyhe növekedési trend figyelhető meg. A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma 1, 6 %-os növekedést mutat (127 562-129 714). A férőhely kapacitás vonatkozásában szintén minimális bővülés tapasztalható 2429-ről 2563-ra.

3.1.1.2 A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának elemzése bel és külföldi küldő terület szerint a TDM szervezet településein KSH adatok alapján

A turizmus nemzetiségi arányát és annak változását vizsgálva kitűnik, hogy 2010-ben a TDM által érintett települések bel és külföldi vendégéjszakáinak aránya 33,5 %-66,5 % (54 005-107 563).

A TDM által érintett települések adatait vizsgálva a vendégszám aránypárja 32 %-68 % (28 830- 61 268 fő).

A belföldi turizmus alacsony reprezentáltsága egészségtelen turisztikai szerkezetre utal, ám az objektív értékeléshez meg kell említeni Hegyeshalom, és Rajka határ menti - a külföldiek (vendégmunkások) foglalásait erősítő - hatását.

2011-ben az arányok jelentősen nem változtak. A TDM által érintett települések adatait vizsgálva ezek az aránypárok a következőek; vendégéjszakák: 32,7 %-67,3% (58 722-120 724), vendégszám: 30,7%-69,3% (31 368-70 539).

A 2011 évi konklúziók megegyeznek a 2010 évi következtetésekkel. Összességében a legfrissebb adatok a térségi turizmus növekedését mutatják tehát (+ 11 % vendégéjszaka szám) a TDM területén, de a belföldi turizmus részarányának növekedése nem valósult meg (csak +8,7 % növekedés a belföldi vendégéjszakák számában, 12 %-os külföldi növekménnyel szemben). Összehasonlítás képpen országos szinten 2011-ben 50%-50 % a bel és külföldi vendégéjszakák aránya, előbbi 4,7 %-os utóbbi 8,3 %-os növekedést mutatott (10,2 millió, 10,4 millió)

A recesszió keresletet befolyásoló hatása a desztináció **belföldi turizmusára** tehát rányomta bélyegét. A belföldi turisták tartózkodási ideje 2010-ben a TDM területén 1,9 nap, 2011-ben szintén 1,9 nap, stagnáló jellegű. Ez fél nappal elmarad az országos 2011 évi 2,4 napos átlagtól. A tourinform iroda látogatottságában a belföldi turisták mintegy egyharmados arányt képviselnek. Földrajzi szegmentáció szerint a legtöbb belföldi turista Budapestről érkezik, valamint az egyetemi városokból. A tourinform iroda vezetőjével készített interjú alapján a belföldi turisták részéről nagy érdeklődés volt tapasztalható 2011-ben Győr, mint

küldő terület részéről. Ez az érdeklődés a forgalomban is realizálódott. A motivációs alapján történő szegmentáció szerint belföldi vonalon a legnagyobb érdeklődés a vízitúrák iránt mutatkozik. Életkor alapján történő szegmentáció szerint a budapesti, ifjúsági korosztály képviseli a bázist. Győr és a közeli belföldi küldő területek esetén a kisgyermekes családok érdeklődnek a programok iránt. A belföldi célcsoportok első sorban az olcsóbb szálláskategóriák, kiemelten a kempingek ajánlatai iránt érdeklődnek. A kiemelt objektumok közül a mosonmagyaróvári fürdőben a vendégek mintegy 20 % csak belföldi. A lipóti fürdőben a 130 000 fős nagyságrendű vendégforgalom 30 %-a magyar. A vízitúrázók Dunaszigeten viszont döntően belföldi ifjúsági csoportok. A dunakiliti hotel pedig 70 %-ban magyar vendégekre építi wellness, illetőleg üzleti kínálatát.

Érdekes megfigyelés, hogy a győriek nincsenek tisztában térségük adottságaival, az aktuális információk a Szigetközről nem jutnak el nagy hatékonysággal egyéb kommunikációs csatornákon hozzájuk. A jövőben célszerű nagyobb hangsúlyt fektetni a belföldi kampányra, különösen kiemelten a vízparti-ökoturizmus területén, valamint az egészségturizmus vonatkozásában. A terület a földrajzi szegmentáció szempontjából a főváros mellett a szomszédos Győr és térsége piacára jelentősen építhet, a meglévő fizetőképes kereslet alapján. Megszólítható továbbá a határ menti magyarság is.

A **külföldi turisták** átlagos tartózkodási ideje a desztinációban 1,7 nap, ami 1 nappal elmarad a 2011 évi országos átlagtól. A nemzetiségi, földrajzi szegmentáció szerint a legtöbb külföldi vendég 2011-ben **Romániából** érkezett a térségbe (23 001 fő), jelentőségük csupán a tranzitforgalom szempontjából meghatározó, hiszen átlagos tartózkodási idejük összesen egy nap. A tourinform iroda látogatottsági adatai már a szabadidős turizmusról adnak reális képet. Az érdeklődők egyharmad-egyharmad-egyharmad arányban érkeznek német, szláv (cseh és szlovák), illetőleg magyar nyelvterületről. Visszatérve a KSH adatokra, ezek is az irodai tapasztalatokat támasztják alá. Turisztikai szempontból a Románnál lényegesebb küldő területet képvisel a második helyen álló **Németország** (11 657 fő), melynek turistái már egy hétvégét (2,2 nap) is eltöltöttek átlagosan a térség településein. A 3. helyen álló **Ausztria** 7736 turistát küldött, szintén 2,2 nap átlagos tartózkodási idő mellett. Érdemes azonban kiemelni a küldő országok listájából a szláv nyelvterületet is. A 4. helyen álló **Csehország** 7459 fővel megközelítette az ausztriai vendégszámot, viszont tartózkodási időben már kerekítve többet; 3 napot (2,6) realizált a térség kereskedelmi szálláshelyein. Az 5. Ukrajna szintén tranzit szerepet játszik 1, 1 napos tartózkodással. A szomszédos **Szlovákia** 3095 fővel a 6. helyre került és a nagy küldő országokhoz hasonlóan turistái hozzávetőleg egy

hétvégényi időt (1,7 nap) töltöttek a desztinációban. Kiemelhető még a kemping turizmusáról is híres Hollandia a 7. helyen 1693 fővel.

A vendégéjszakák számát már **Németország** vezeti (25 704), majd Románia, a 3. helyen **Csehország** (19 393), a 4.-en pedig **Ausztria** következik 16 990 vendégéjszakával. **Szlovákia** pedig feljön az 5. helyre 5 172 vendégéjszakával. Az ukránok után azonban itt **Lengyelország** következik 2 272 vendégéjszakával. A jelentősebb küldő területek célcsoportjai motivációjuk alapján első sorban az egészségturisztikai szektor iránt érdeklődnek. A fürdőket keresik, és jelentős az igény, első sorban a német nyelvterület részéről a fogorvosi kezelések iránt.

Dunakilitin a 30 % külföldi turista Szlovák, osztrák illetőleg német nemzetiségű. A mosonmagyaróvári termálfürdőben a legtöbb vendég 80 % szlovák, illetőleg cseh állampolgár, illetőleg csekély arányban németek, osztrákok. Lipóton a fürdővendégek 50 %-a szlovák, 10 % cseh, 10 % osztrák. Az osztrák vendégkör szívesen veszi igénybe a mosonmagyaróvári fogászati, szépészeti kezeléseket.

A fenti elemzésből következően a desztinációban a kereskedelmi szálláshelyeken realizált átlagos tartózkodási idő külföldi viszonylatban nem éri el a két napot. Ez az érték elmarad a hazai idegenforgalmi központok 3-4 napos tartózkodási idejétől is. A külföldi vendégek leszámítva a jelentősnek mondható tranzit forgalmat döntően a német nyelvterületről érkeztek. Másik jelentős küldő terület a szláv, melynek tagjai Csehországból, illetőleg Szlovákiából érkeznek. Az innen realizált vendégszám azonban csak mintegy fele a német nyelvterületének (német, osztrák; 1,8 szoros különbség, fogászati turizmus), és a vendégéjszakák száma terén is csak minimális a lemaradás arányának csökkenése (1,7 szeres különbség). A távolabbi küldő országok, földrészek vendégforgalmi részesedése a nagyobb jelentőségű attrakció hiányában minimális. Csak Amerika közelíti meg az 1 %-ot.

3.1.1.3 A desztináció településein a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmi adatainak részletes elemzése 2000-2010-ig.

A következőkben a KSH adatok alapján kerül sor a desztináció vendégforgalmának településenkénti vizsgálatára. 2008-2010-ig a tourinform adatbázisból kiindulva jelennek meg a tagszálláshelyek településenkénti vendégforgalmi adatai. Az elemzés azonban szélesebb idősíkon (2000-2011), a tourinform adatbázisnál részletesebb bontásban vizsgálja a

vendégforgalmi adatok változását. A KSH adatok vizsgálata a jelenleg érintett tagtelepülések kereskedelmi szálláshelyeire terjedt ki.

3.1.1.3.1 A vendégéjszakák összesített számának időbeli változása a desztináció kereskedelmi szálláshelyein

A 2. Ábra táblázatából kiderül, hogy a vizsgált időintervallum tíz évében Mosonmagyaróvár megőrizte vezető pozícióját, bár a vendégéjszakák száma 2005-ben 2000-hez képest visszaesett, 2008-ban, 2009-ben és 2010-ben egyre jobban megközelítette az első év értékét, és az időszak végére meg is haladta azt +15 %-kal. Hegyeshalom 2011-re négyszeresére emelte a vendégéjszakák számát 2000-hez viszonyítva. Jelentős fejlődést produkált 2010-ig Lipót, amely az időszak végére szintén megnégyszerezte vendégforgalmát, azonban éjszakáinak száma az utolsó évben negyedével esett vissza. Dunakiliti 2005-höz viszonyítva háromszor annyit produkált az időszak végére. A következő térségi húzó település Hédervár, a kastélyszálló ötszörös forgalmat teljesített 2010-ig, azonban 2011-re jelentősen visszaesett a forgalma; működése időszakossá vált. Jelentősebb javuló teljesítmény köthető még Dunaszigethez (nyolcszoros növekedés 2010-ig), és számottevőbb forgalom kapcsolható Halászihoz és Hegyeshalomhoz, valamint Rajkához és Mecsérhez. Az adatok azonban 2011-re csökkenést mutattak. Utóbbiak összességében jelentős leszakadással követik az élmezőnyt. A térség növekedésében az utolsó év nagy szerepet játszott, azonban a belső települések nem tudták követni a centrum és a határvidék példáját.

3.1.1.3.2 A vendégéjszakák számának időbeli változása a desztináció kereskedelmi szálláshelyein bel és külföldi bontásban

A TDM területén a településenként eltöltött **belföldi** vendégéjszakákra vonatkozó elemzés szintén Mosonmagyaróvár vezető szerepét igazolja (3. Ábra). A 2000 évi magas értéket 2008 és 2009-ben is sikerült mintegy ötödével meghaladni, azonban a növekvő trend 2010-re megállt, majd az időszak végére ismét felívelt. Minimális azonban a különbség Lipóthoz képest, mely 2005-ben meg is előzte a centrumot. Lipót meghatszorozta teljesítményét a vizsgált időszak végére, de 2005 évi kiugró teljesítményét 2008 óta nem tudta megismételni, sőt forgalma mintegy harmadával csökkent 2005-höz képest. Az időszak végére a mosonmagyaróvári forgalom harmadát produkálta. Dunakiliti a vizsgált időszak végére megháromszorozta teljesítményét, de ez így is csak 40 %-a centrumának. Leszakadva követi az élmezőnyt Hegyeshalom, Hédervár, Kimle és Mecsér.

A TDM területén a településenként eltöltött **külföldi** vendégéjszakákra vonatkozó elemzés szintén Mosonmagyaróvár vezető szerepét igazolja (4. Ábra). A 2005 évi visszaesését követően 2008-tól növekvő trend alakult ki, amelynek eredményeként a forgalmi érték 2009-től meg is haladta a kimagasló 2000 évit. Az időszak végére a külföldi vendégéjszaka szám, több mint duplája a belföldinek. A települési rangsort a határ menti Hegyeshalom színesíti, vendégforgalma azonban tranzit jellegű. A többi település, így Lipót, Hédervár, Rajka, Halászi nemzetközi forgalma is messze elmarad a várttól. Egyedül Dunakiliti 2011 évi kiugrása figyelemfelhívó, a település 1 év alatt megduplázta teljesítményét, így megelőzte Lipótot. Valójában az első két település kiugró külföldi turizmusa eredményezi a nemzetközi adatok aránybeli fölényét a desztinációban.

3.1.1.3.3 Az összesített vendégszám időbeli változása a desztináció kereskedelmi szálláshelyein

A vendégszám követi az éjszakák alakulását (5. Ábra). Arányait vizsgálva azonban megállapítható, hogy az élmezőnyben Hegyeshalom vendégéjszakákhoz viszonyított vendégszám értéke nagy, ami alacsony tartózkodási időre utal. Az érték Mosonmagyaróváron 2,2 nap, a határ mentén pedig 1,1 nap. Lipót, Dunakiliti szintén hozza a 2 napos átlagos tartózkodást az időszak végére. A többi település leszakadó jellegű.

3.1.1.3.4 A vendégszám időbeli változása a desztináció kereskedelmi szálláshelyein bel és külföldi bontásban

A **belföldi** vendégszám követi a belföldi éjszakák alakulását. Mosonmagyaróvár különbsége háromszoros Lipóthoz és Dunakilitihez, és a vendégszám alacsonyabb, mint a kiugró 2000 évi érték (6. Ábra). Lipót a 2005 évi kiugró vendégszám felét nyújtja az időszak végére. A belföldiek esetén ezek a települési értékek a centrumban enyhén alacsonyabb 1,8 napos, a két belső településen 2 napos átlagos tartózkodást eredményeznek. Hegyeshalom teljesítménye kiegyenlített, a többi település belföldi vendégszáma minimális.

A **külföldi** vendégszám terén Hegyeshalom 2005 óta megelőzi Mosonmagyaróvárt (7. Ábra). Ehhez tartózkodási időben a külföldiek vonatkozásában 1,1 nap párosul, igazolva a tranzit jelleget. A centrumban ez az érték 2,5 nap. A többi település messze leszakadva követi az élen állókat.

3.1.2 Fő turisztikai vonzerők/termékek elemzése

A turisztikai vonzerők/termékek elemzéséhez vonzerőleltárak összeállítására van szükség. A vonzerők mosonmagyaróvári és térségi bontásban kerültek feldolgozásra a korábbi térségi fejlesztési dokumentumok aktualizálásával (8.-9. Ábra). A listából megállapítható, hogy nemzetközi jelentőségű érdeklődésre tartanak számot a tourinform iroda információi alapján egyes rajkai egyházi kötődésű épített nevezetességek, a halászi r.k. templom, illetőleg a lébényi román kori templom. Az eredeti kínálatból az épített nevezetességek közül országos szinten kiemelhető még a mosonmagyaróvári vár, vagy a máriakálnoki búcsújáróhely. A vonzerőket azonban turisztikai szempontból működtetni kell, azokat funkcióval célszerű felruházni. A természeti adottságok, holtágak rendszere, szigetjelleg országos szinten egyedül álló vonzerő, melynek rehabilitációja részben valósult meg. A teljes rehabilitáció jótékonyan járulhat hozzá a turisztikai teljesítmény jövőbeli növeléséhez. Az élő szigetközi folklór, néptánc, népi mesterségek megőrzése, hasznosítása a turisztikai termékek hitelessége mellett társadalmi szempontból az identitás megőrzésének is fontos feltétele. Jelentős potenciált képvisel Halászi a Szigetköz Mosonmagyaróvár felőli kapuja, a térség szigetrendszerével. A származtatott kínálatból országos jelentőségű a mosonmagyaróvári és a lipóti fürdő. Az új beruházások közül a mosonmagyaróvári FUTURA központ jelent az ifjúsági korosztály számára országos vonzáskörű speciális infrastruktúrát. A belső aktív turizmussal rendelkező alközpontok és a centrum vállalkozásai számára a FUTURA jó kiegészítő kínálatot nyújt a holt szezonban, illetőleg rossz idő esetén. Kiemelhetők még az egyes lovas bázisok, melyek nélkülözhetetlen elemei a térségi termékfejlesztésnek. A kerékpárút hálózat 2011-től Rajka és Hegyeshalom felől a határig kiépített, amely új helyzetet teremt a Szigetköz jövőbeli kerékpáros kapuja és a TDM szervezet számára. Az útfejlesztések következtében a vonzerők erőteljesebb, valódi, fenntartható hasznosítására kerülhet sor. Dunasziget az ökoturizmus pólusává válhat, hiszen bővült a szálláskapacitás, ahogy ezt az interjú is alátámasztotta. 30 férőhelyes 8 db.ból álló cölöpös faházbővítés szolgálja a természet iránt érdeklődőket. Létesítettek egy ökomobil flottát, mely 30 kerékpárból,8 kenuból, és egy mikrobuszos trélerből, valamint szolár hajóból áll. Dunasziget és Dunakiliti között zajlanak a vizi és kerékpáros kombinált túrák. A dunaszigeti vízrendszer napelemes környezetbarát hajóból élvezhető. Dunakiliti a konferenciaturizmus egyetlen jelentős képviselője a térségben, egyúttal jól felszerelt wellness bázis. Lipóton a fürdővel közvetlen összeköttetésben álló 4*-os kempinget adtak át 2012

nyarán, mely hozzájárulhat a jövőben a vendégéjszakák számának növeléséhez, ezen kívül magánpanziók is létesültek. A turisták ezeken az új szálláshelyeken a megfizethető színvonalat, a középkategóriát kereshetik és keresik. A fürdő területén élményparkot avattak, és 2012-től próbaüzemmel télen is működnek a fedett, fűtött átjáróval kialakított gyógyvizes medencék. Lipóti bázissal 40-50 férőhelyes új beszerzésű óriásladikokkal lehet vízitúrákat tenni. A mosonmagyaróvári fürdőben is sor került 2008-2009-ben bővítésre. Úszómedence és 2-3 kisebb termál medence lett kialakítva, azonban a további bővítéshez korlátozott hely áll rendelkezésre. Megoldatlan továbbá az idős vendégkör kiegészítő rendezvényekkel való ellátása a holtszezonban. A programokra, szállás és szabadidős lehetőségekre a tourinform iroda kiadványai, honlapja, valamint a 5-100 %-os kedvezményeket nyújtó Szigetköz kártya hívja fel az érdeklődők figyelmét. Ez utóbbi az interjúk alapján kb. 60 vállalkozás kínálatát fogalja magában, ára 1500 Ft.

Összességében elmondható, hogy a leltárak nem mutatnak kiugró jelentőségű nemzetközi vonzerőt. Ennek hiányában viszont a desztináció felzárkózása utópia marad. A meglévő kínálati struktúra aktív oldala erősen időjárás függő. A jövőbeli fejlesztések megoldhatják a problémát, és érdemes elgondolkodni a fesztiválturizmus megújításán is. Mindazon által pozitív, hogy a térség mozgásban van; a fent értékelt innovációk jelentősebb keresletnövelő hatása azonban a jövő évtől lesz jobban mérhető.

3.1.3 Versenytárs analízis

Az alábbi fejezetben földrajzi, kínálati, keresleti, szervezeti tényezők figyelembe vételével versenytársak lettek kiválasztva. A versenytársak körébe olyan települések kerültek, melyek Mosonmagyaróvárhoz hasonlóan, egy-egy desztináció zászlóshajói, vagy önálló vonzáscentrumok (pl. Győr). A keresleti trendek alapján meghatározásra kerül a desztináció területének versenyhelyzete; előnye, illetőleg hátránya. A tematika a keresletelemzés menetét követi.

3.1.3.1 A vendégéjszakák összesített számának időbeli változása a konkurens településeken és a desztináció zászlóshajó településein

Versenyképességi szempontból a vendégforgalmi adatok közül a vendégéjszakák száma a legértékelhetőbb mutató. Az idegenforgalmi régió területén még a desztináció centrumtelepülése sem tartozik az élmezőnybe (10. ábra). Viszont az ott helyet foglaló Sárvár a 7., Sopron a 8. helyen állt 2011-ben az országos TOP 10 célterület vonatkozásában. Bük 656 000 nagyságrendű kirívóan magas vendégéjszaka száma (országos 4. helyezés) miatt nem képezte a vizsgálat tárgyát.

A konkurenciaadatokból következik, hogy a nemzetközi jelentőségű üdülőkörzeti központtal, illetőleg gyógyhelyekkel a centrum jelenleg nem tudja felvenni a versenyt. A megyeszékhely speciális szálláshelyei pedig felszívják az üzleti vendégkört. Győr jobb feltételeket kínálva, első sorban a külföldiek forgalmának köszönhetően majdnem háromszoros nagyságrendű forgalmat generál. A fenti települések turisztikai mutatójának időbeli fejlődési üteme is meghaladja Mosonmagyaróvárét.

A desztináció vetélytársai az országos, regionális jelentőségű fürdőhelyekkel rendelkező desztinációk, és megyeszékhelyek. Ezek közül a Sopron melletti Hegykő kiegészítő kínálatával szerencsésen kapcsolódik az üdülőhely forgalma mellé. Hegykő turisztikai teljesítménye megegyezik Mosonmagyaróváréval. Míg előbbi esetén azonban a forgalom a vizsgált időszakban inkább csökkenő trendet mutat, addig a szigetközi TDM centrum 25 %-os növekedést produkált. A központ fejlődésének fokozása mindenképpen elvárható, különös tekintettel a Hegykő által produkált fajlagosan magas értékre.

Szombathely csökkenő trendje megfelel Mosonmagyaróvár növekedési ütemének. A vasi kulturális, egyházi programok, a fürdő kevésbé bizonyultak az időszak végére hatékonynak, mint a desztináció egészségturisztikai, aktív programjai. Zalaegerszeg (szintén rendelkezik termálvízzel) az utóbbi 4 évben 2008-hoz képest szintén inkább negatív irányba mozdult el. Komárom a Dunán tovább haladva, a Közép-dunántúli Régió alközpontja, erőddel és termálfürdővel rendelkezik. Vendégéjszakáinak száma 2011-ben 74 264, a kistérség pedig enyhén csökkenő tendenciát mutat. (Viszont az átlagos tartózkodási idő a településen 3,8 nap). A település hasonló vonzerői és fekvése miatt szívhat el turistákat, tehát törekedni kell a megkülönböztető arculat kiemelt promótálására a vízi turizmus, egészségturizmus termálfürdők kultúra terén.

A desztináció területéről Lipót, Dunakiliti, Hédervár szálláshelyei kerültek föl az összehasonlító listára, de teljesítményük regionális szinten sem versenyképes. Problémát jelent, hogy csökkenő trend tapasztalható a fenti települések szálláshelyei esetén. Egyedül a dunakiliti szálláshelyek tudnak növekedést felmutatni; illetőleg Hegyeshalom határ menti településként ingadozó tranzitforgalmával emeli a desztináció teljesítményét.

A versenytársak közül 2 napos tartózkodási idő fölé csak Hegykő, Komárom és Sárvár tudott kerülni. Előbbi 4,6, utóbbi 2,8 nappal. A statisztika felhívja a figyelmet arra, hogy kisebb nagyságrendet képviselő fürdőre építve is lehet eredményeket elérni a tartózkodási idő fokozása terén; ez nem mondható el azonban Mosonmagyaróvárról.

A versenytárs elemzés konklúziójaként megállapítható, hogy a szigetközi desztináció belső alközpontjainak fel kell zárkózni Mosonmagyaróvár mellé, vagy legalább megközelíteni a centrum értékét. A térség körbe van építve külső nemzetközi jelentőségű centrumokkal, melyek kialakították és növelni is tudják folyamatos fejlesztések segítségével stabil vendégkörüket (nemzetközi jelentőségű gyógyturisztikai szolgáltatások, kultúra, üzleti turizmus). A soproni vonzáskörzet (kiépülésben lévő TDM szervezet), folyamatos versenyt vív a nemzetközi jelentőségű gyógyfürdőkkel (Bük, Sárvár), melyek az időszak végére már több vendégéjszakát realizáltak és több külföldit tudtak csábítani magukhoz. Mindeközben a soproni térség azért meg tudta tartani az első számú nyugati kapu funkcióját. Reális célkitűzés lehet azonban a szigetközi desztináció részére egy stabil országos szinten is elismert teljesítmény elérése. Mosonmagyaróvár jó példát mutat koordináló szerepén keresztül a tagtelepülések számára és ez fontos tényező. Következő lépésként fel kell futtatni az új beruházásokat, teret engedni a hálózatos termékfejlesztésnek a vidék felé, és a Szigetköz egészében gondolkodva folyamatos megújulásra törekedve két lépcsőben megkétszerezni a 2 napos átlagos tartózkodási időt. Ehhez feltétlenül szükséges a minőségi, egyedi, versenyképes szolgáltatásfejlesztés megvalósítása első sorban a centrumban és a határ menti kapu szerep erősítése. A versenytársakhoz képest egyedi előny mutatkozik a közművek, és részben a közlekedési infrastruktúra terén, és abban a potenciálban, ami az eddig nem teljesen kihasznált határ menti fekvésben rejlik.

10. Ábra A vendégéjszakák összesített számának időbeli változása a konkurens településeken és a desztináció zászlóshajó településein

Konkurencia adatok 2008	Konkurencia adatok 2010	Konkurencia adatok 2011
1. Sopron (398 738) 2. Sárvár (330 887) 3. Győr (211 960) 4. Szombathely (111 393) 5. Hegykő (93 963) 6.Mosonmagyaróvár TDM tag (68 460) (KSH 85417) 7.Zalaegerszeg (62 712) 8.Kőszeg (34733) 9.Kehidakustány (43 255) 10.Lipót (21 821) 11.Dunakiliti (10 055 12. Hédervár (8999)	1.Sopron (451 449) 2.Sárvár (386 315) 3.Győr (233 568) 4.Hegykő (90 789) 5.Szombathely (87 477) 6.Mosonmagyaróvár TDM tag (71 582) (KSH 90738) 7. Kőszeg (30 166) 8. Kehidakustány (37 087) 9. Zalaegerszeg (35 795) 10.Lipót (19 217 11.Hédervár (10 692) 12.Dunakiliti (9 726) 13.Dunasziget (8 636)	1.Sárvár (444 988) 2.Sopron (439 030) 3.Győr (284 406) 4.Mosonmagyaróvár KSH (100 199) TDM n.a. 5.Hegykő (91 259) 6.Szombathely (82 286) 7.Zalaegerszeg (44 196) 8.Hegyeshalom (41 607) 9.Kőszeg (34 061) 10. Kehidakustány (36 566) 11.Dunakiliti (16 141) 12.Lipót (14 765) 13.Hédervár (2 746)

Forrás: KSH adatbázis

3.1.3.2 A szigetközi TDM 2010 évi vendégéjszakáinak összevetése a regionális versenytárs centrumok és az azokat övező térségek mutatóival.

Célszerű összevetni a térségi adatokat is a versenyképesség meghatározásához. A kutatási anyagban a 2010 évi szigetközi TDM összes vendégéjszakáit viszonyítottuk a regionális versenytárs centrumok és az azokat övező térségek mutatóihoz. A fejezet bevezetőjében hivatkozott arányos vidéki összes vendégéjszaka megoszlás (45%, 58132), (Mosonmagyaróvárhoz 55%, 71 582) a régió térségeivel való összevetésben is kedvezőnek bizonyult. A vidéki reprezentáltság aránya a versenytársak közül a Soproni kistérségben volt a legmagasabb 21 % (124 755), ami jórészt a mosonmagyaróvári nagyságrendet hozó Hegykőnek volt köszönhető. Érdemes szólni a Körmend-Szentgotthárd (Vasi-hegyhát) térségről, ahol 15,7 % (12 132) a vidéki részesedés mértéke (Szentgotthárd 58 686). A szombathelyi kistérségben a vidéki vendégéj arány mindössze 9,5 %, 8661. A győri kistérségben a vidéki vendégéjszakák aránya 2010-ben 8 % (22 776). A zalaegerszegi kistérség pedig 7,1 %-ot, 2771 produkált. A Sárvár térsége az utolsó helyen áll 3,4 %-os vidéki aránnyal, ám ez így is 13 738 vendégéjszakát jelent.

A fenti összevetésből kitűnik, hogy arányában és számszerűségében is jól teljesít a vidéki Szigetköz, amely a régióban a soproni kistérséget leszámítva az élen áll. Problémát csak a nagy központokhoz képest szerényebb centrumértékek jelentenek. A kedvező területi megoszlást továbbra is tartani kell. A kitörés lehetőségét hordozza a lépcsőzetes, párhuzamosan megvalósított, komplementer fejlesztés. A jó bázisról kiindulva Mosonmagyaróváron reális feladat színes rendezvényeken, igazi attrakciókon keresztül a tartózkodási idő megnövelése, a vidéki alközpontokban pedig a megújuló szálláskínálat felfuttatása, térségi programokkal való feltöltése.

3.2 A desztináció turisztikai kapcsolatrendszerének elemzése

Ebben a fejezetben a TDM szervezeti felépítésének, működésének elemzésére kerül sor. A kutatás során kérdőívek lettek kiküldve a tagok számára, melyekben az elért eredményekről, fejlesztési javaslatokról érdeklődtünk, a kérdésekhez interjúk épültek. A szigetközi TDM jó működése szempontjából alapvető fontosságú a szervezet hatékony működtetése, működése. A verseny a turisztikai ágazatban fokozódik és a határok megszűnésével a nemzetközi piaci viszonyok is erősebben befolyásolják az ágazat hazai

helyzetét. A recessziós hatások a hazai polgárokat, így a belföldi turizmust is erősebben érintették, mint tőlünk nyugatra, vagy akár északra. A menedzsmentnek ilyen külső hatások mellett kell eredményt, fejlődést produkálni. Olyan célterület kijelölésére van tehát szükség, ami sokoldalú, és lehetőség szerint az egész évre eloszthatóan kínálatot nyújt. Fontos továbbá a területi lefedés vonatkozásában, hogy egybefüggő, lehetőség szerint egyedien vonzó adottságokat nyújtó tájegységhez kötődjön, mert azt tudják azonosítani, megkedvelni a turisták. A jelenlegi TDM szervezet tagjai; önkormányzatok, civil szervezetek, turisztikai vállalkozások a Szigetközt képviselik. A tájegység megfelel a korábban említett kritériumoknak, a taglétszám fokozatosan bővül, a szervezet nyitott a teljes térségi lefedettség megvalósítására. Az alulról szerveződés rendszerét, a mozgató véleményformálókat, munkaszervezetet meg kell tartani, a kapcsolatrendszert pedig úgy alakítani, hogy területileg arányos legyen a fejlődés. A kistelepüléseknek is érezniük kell a turizmus hozadékát, a térségi kapcsolatrendszeren keresztül a turistákat a belső vonzerőkkel is meg kell ismertetni. A valódi szigetközi termék térségi szinten fog megvalósulni.

3.2.1 TDM szervezetek

A szigetközi TDM működését a tagdíj fedezi, ami az önkormányzatok hozzájárulásból, a vállalkozások adóbevételeinek visszaforgatásából tevődik össze. A TDM pályázat szintén tartalmaz bértámogatást. A hatékony működtetéshez a jövőben célszerű az adóbevételből történő hozzájárulás mértékét 50 %-ra emelni. A szabályozás szerint a költségnek a 20 millió Ft-ot tartósan meg kell haladnia. A működést 60 %-ban Mosonmagyaróvár finanszírozza, ehhez jönnek még a városi szolgáltatók hozzájárulásai, amely magasabb arány, mint a vendégéjszaka részesedés városi aránya (2010-ben 55%). A működtető Szigetköz Turizmusáért Egyesület feladatait, felelősségét alapszabály határozza meg. A mosonmagyaróvári elnök egyúttal a TDM menedzseri feladatok ellátója is, az irodai helység biztosítását a városháza vállalja. Az alelnököt a térség települése adja, a titkár felelős a pénzügyekért. A működést Felügyelő Bizottság felügyeli, figyelve a városi-térségi paritásra. A két fő állású munkatárssal működő tourinform iroda feladata a kapcsolattartás, koordináció és a marketing megvalósítása. A szervezeti felépítés prioritásként kezeli a város és térsége arányos képviseletét, a hatékony működtetést. A munka keretét éves közgyűlések és a projektek, feladatok által generált eseti szakmai, vállalkozói egyeztetések jelentik.

A szigetközi TDM tagjai 19 település között oszlanak meg. A Szigetközi TDM tagszervezetei közül a legfontosabbak a **kis és középvállalkozások**, akik a hátukon viszik az ágazatot. Mosonmagyaróváron 15 hotel, vagy panzió szerepel a tagok sorában, majd Lipót következik 7 egységgel, és Hédervár, Dunasziget, Halászi 5-5 házzal. Jelentős potenciált képvisel még Dunakiliti, Dunasziget, Jánossomorja 3-3 szálláshellyel. Darnózseli és Ásványráró 2-2 házzal szerepel a tourinform TDM tagi adatbázisában. A többi településen 1-1 egység jelentkezett be. A főbb vendéglátóhelyek közül Mosonmagyaróvárról választódott ki a tagok döntő hányada 10 db. egység, jellemző központok még a dunakiliti (pálinka manufaktúra, csárda), Halászi, Jánossomorja, Hegyeshalom, és Dunaremete (új tag).

A kempingek közül a rajkai, dunaszigeti, lipóti, kimlei, novákpusztai, ásványrárói egységek olvashatók a tagok sorában. Szerepük, különösen olcsóbb árfekvésük okán a jövőben tovább fokozódhat.

A speciális szolgáltatók közül a lovas központok emelhetőek még ki, így pl. a halászi lovas major. Az egyéb szabadidős szolgáltatók közül egyedi kínálatot nyújt a dunaszigeti családi kalandok háza, Feketeerdőben a Szigetközi TVK.

A tagok sorában fontos szereplők azok az **egyesületek,** melyek működésükkel példát mutatnak, vagy programokat szerveznek, ágazati (pl. vízi, ökoturizmus) feladatokat koordinálnak. Ilyenek a Pisztrángkör Egyesület (Dunaszigeti tájközpont), a Vízisport Egyesület illetőleg azok az alapítványok, melyek vízitúrákat szerveznek. A kimlei önkormányzat a vidékfejlesztés irányában fontos partner, 2013-ban válik fizető taggá. Az alapítványok közül fontosak még az egy-egy település turisztikai kiemelésében szerepet játszó szervezetek, így a Máriakálnokért Alapítvány, és az Alsó-Szigetközt bekapcsoló Dunaszeg Fejlődéséért Alapítvány.

Az önkormányzatok nonprofit, koordinátori oldalról képviseltetik magukat a rendszerben, melyek a következők: Rajka, Lébény Dunakiliti, Halászi, Hédervár, Lipót, Mosonmagyaróvár, Jánossomorja. Az 50 %-os önkormányzati lefedettséget célszerű tovább növelni.

A termálfürdők közül a mosonmagyaróvári és a lipóti fürdőüzemeltető is tagnak tekinthető. Belépési nyilatkozatot tettek továbbá fontos kerékpáros szolgáltatók a centrumból, és a máriakálnoki fittnesscentrum melyek eddig hiányoztak a kínálat elemi közül. A fogorvosi, egészségipari szolgáltatók 2 egységgel szerepelnek, ami a fontosságukhoz képest nem jelentős.

A tagszervezetek értékelő listája alapján megállapítható, hogy a fontos ágazatok képviselői jelen vannak a rendszerben. Eloszlásuk, területi lefedettségük a kínálati súlypontokhoz igazodóan arányos. Stratégiai szempontból azonban megállapítható, hogy alulreprezentáltak a nyugati és keleti külső területek. Ágazati szempontból a kerékpáros turizmus, lovas turizmus, fogorvosi turizmus, valamint a vendéglátás képviselete is erősödhetne.

A véleményvezérekkel elkészített interjúk alapján a Szigetközi vállalkozások elégedettek a TDM teljesítményével, a szervezeti rendszer működésével. A korábban létrejött Szigetköz Turizmusáért Egyesület is hasonló szerepet töltött be; azonban szükség volt a térség eredményesebb, rendszerszerűbb összefogására. A vállalkozások eddig a saját fejük után mentek, a TDM azonban fokozatosan orientálja őket az összefogásra, párbeszédre a szakmai érdekek mentén.

Az interjúk alapján a szereplők a szervezet révén jobban megismerték egymás elképzeléseit, és próbálnak egy irányban haladni. Koordináltabbá váltak az utazás kiállításokon való **együttes** megjelenések, olcsóbbá vált a részvétel, fejlődött a marketing tevékenység. A TDM a feladatok megbeszélésére rendszeres időközönként ülésezik, de a sok teendő miatt a konkrét projektek megvalósítása mentén ülnek össze a teamek. A szereplők természetesen nyitottak a további kooperációra és igénylik a térségi csomagok összeállítását.

A tagok örömmel veszik az évről-évre növekedő taglétszámot, és úgy ítélik meg hogy az igazán jelentős vállalkozások már most maximálisan reprezentáltak. A vállalkozások nem akarnak egymás konkurenciájaként működni, próbálnak kiegészítő kínálatokat szerepeltetni. A véleményformálók kiemelték a tourinform iroda, mint munkaszervezet hasznos, színvonalas, szorgos és áldozatkész munkáját.

Az alábbi lista a tourinform adatbázis alapján a fontosabb civil szervezetek nevét, elérhetőségét tartalmazza:

Dunaszeg Fejlődéséért Alapítvány
9174 Dunaszeg, Országút u. 6.
Tel./Fax: +36/96/352-012 • dunaszeg@dunaszeg.hu • www.dunaszeg.hu
Falufejlesztés-99 Közalapítvány
9181 Kimle, Fő út 114.
Tel.: +36/96/228-030, Fax: +36/96/572-026 • leadergabor@kimle.hu • www.kimle.hu
Flesch Károly Kulturális Központ
9200 Mosonmagyaróvár, Erkel F. u. 14.
Tel.: +36 96 579 707 • info@fkkk.hu • www.fkkk.hu
Máriakálnokért Alapítvány
9231 Máriakálnok, Rákóczi u. 6. • Tel.: +36/96/576-352, Fax: +36/96/576-354
polgarmester@mariakalnok.t-online.hu • www.mariakalnok.hu

Mosonmagyaróvári Vízisport Egyesület
9200 Mosonmagyaróvár, Ostermayer K. u. 42. • Vízi telep: Strand u. 16.
Tel: +36/96/207-150 • mvse1993@t-online.hu • www.mvse.gportal.hu • www.voluta.hu
Szigetköz – Mosoni-sík LEADER Egyesület
9181 Kimle, Fő út 114. • Tel./Fax: +36/96/228-667, +36/20/972-3733, +36/20/801-3232, +36/20/411-4313 leadergabor@kimle.hu, leadervera@kimle.hu • www.szms.hu
Szigetközi Természetvédelmi Egyesület
9211 Feketeerdő, Fenyő u. 2/b.
Tel.: +36/20/5800-110 • toasogy@mtk.nyme.hu • www.szite.hu
Szolgáltatóház Jánossomorja
H-9241 Jánossomorja, Szabadság u. 55.
Tel: +36/20/4358-431 • szolgaltatohaz.janossomorja@gmail.com
Városkapu Egészségcentrum
9200 Mosonmagyaróvár, Városkapu tér 5.
Tel.: +36/96/566-401 +36/30/414-7394 • info@vec.hu • www.vec.hu
Gyermekek Táborozásáért Alapítvány
1121 Budapest, Konkoly Thege Miklós u. 21.
Tel: +36/30/939-0350 • info@gyermektabor.hu • www.gyermektabor.hu

3.2.2 Egyéb turisztikai szervezetek

Az egyéb turisztikai feladatot is ellátó szervezetekkel célszerű a kapcsolatok folyamatos bővítését ellátni, mert speciális területeket képviselnek és szerepük lehet a jövőbeli fejlesztések terén.

Az alábbi lista az egyéb szervezetek rövid felsorolását tartalmazza:

Szigetköz - Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács
Győr-Moson-Sopron megye Falusi Turizmusáért Egyesület
Mosonmagyaróvár és Környéke Gasztronómiai Egyesület
Szigetköz Falusi Turizmusáért Egyesület
Nyugat-dunántúli RMI
NYME AK Turizmus Intézet
Folklórfesztiválok Magyarországi Szövetsége
Hungarofest Nonprofit Kft.
Magyar Beutaztató Utazási Irodák Szövetsége
Magyar Egészségturizmus Marketing Egyesület
Magyar Fesztivál Szövetség
Magyar Gasztronómiai Egyesület
Magyar Kastélyszállodák Szövetsége
Magyar Kemping Egyesületek Országos Szövetsége (MAKEOS)
Magyar Kerékpárosklub
Magyar Kórházszövetség
Magyar Lovas Szövetség
Magyar Lovas Turisztikai Szövetség
Magyar Művészeti Fesztiválok Szövetsége
Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség
Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége
Magyar Rendezvényszervezők és Szolgáltatók

Szövetsége
Magyar Természetjáró Szövetség
Magyar Tourinform Szövetség
Magyar Tudományos Akadémia Orvosi Osztály
Magyar Utazásszervezők és Utazási Irodák
Szövetsége
Magyar Vendéglátók Ipartestülete
Műemlékek Nemzeti Gondnoksága
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Nemzetgazdasági Minisztérium
Nemzeti Innovációs Hivatal
Nemzeti Kulturális Alap
Nemzeti Külgazdasági Hivatal (HITA)
Nemzeti Lovas Kabinet
Tájházak Szövetsége
Turisztikai Menedzserek Szövetsége
Vidékfejlesztési Minisztérium

4. Jövőkép meghatározása

A szigetközi TDM szervezet növekedési pályán áll, célszerű tehát meghatározni a továbbfejlődés útját és kimenetelét. A Szigetköz a „Duna gyermeke” 2020-ra egy egységes arculattal rendelkező üdülőterületté válik, fellendülő belföldi és külföldi turizmussal és az országos átlagot meghaladó teljesítménnyel. Kialakul a Szigetköz turisztikai brandje mosonmagyaróvári bázissal, ami értéket, szervezettséget, és fenntarthatóságot tükröz.

4.1 Célmeghatározás

Az MT Zrt 2013 marketingterve szerint a nemzetközi turistaérkezések száma a földön 2011-ben 5 %-al nőtt, köszönhetően az orosz, brazil, kínai vendégkörnek. Az európai országokba történő utazások száma 2011-ben meghaladta a korábbi, 2008-as csúcsot. 2011-ben az átlagos szállodai foglaltság 3,1%-kal, a RevPAR 5,8%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A pozitív trend az előzetes adatok szerint 2012-ben is regisztrálható. A kelet-európai országok szabadidős célú kiutazásai 10 %-kal növekedtek. Ezen belül is a FÁK-országok „vezetnek” 12%-os növekedéssel. A kutatóintézetek a nemzetközi turistaérkezések terén Közép- és Kelet-Európában 2012-re 4,0%-os, 2013-ra 2,3%-os növekedést valószínűsítenek. Hazánkban 2011-ben 4,7 %-kal nőtt a belföldi vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken, a külföldi vonatkozó adat + 8,3 %. Az összes vendégéjszakák átlagos növekedésének mértéke 6,5 %. Az átlagos tartózkodási idő 2,6 éjszaka. A szigetközi desztinációban az átlagos tartózkodási idő 1,8 nap, a vendégéjszakák átlagban 1,6 %-al növekedtek. A térség adatai ugyan elmaradnak az országos átlagtól, de

változásuk iránya a növekvő trendet követi. A fokozódó versenyhelyzetben csak a megújulásra képes térségek tudnak megerősödni. A versenytárselemzés bemutatta az elmaradást a régió zászlóshajóitól.

Cél tehát a TDM szervezeti rendszer kiteljesítésével párhuzamosan a Nyugat-dunántúli Idegenforgalmi Régióban a szigetközi desztináció felzárkóztatása a versenytárakhoz, az országos átlaghoz. A turisták tartózkodási ideje első lépésben az időszak derekáig eléri a 2011 évi országos átlagot (2,6 éjszaka). 2020-ra a tartózkodási idő tartósan 3-4 nap közé áll be. A térség fejlődését a tájegység kínálatának bevonásával a centrális vonzerőközpont szavatolja. A desztináció kifejleszti kapu tájait, melyek igényes aktív turisztikai programokkal vezetik be a hagyományos és új célcsoportokat a Szigetköz területére. Cél továbbá az egykori üdülőkörzetben az adottságokra épülő fenntartható turizmusfejlesztés megvalósítása. Feladat a desztináció jó hírnevének, márkájának bel és külföldi, határ menti elterjesztése.

4.2 A célok elérésének eszközei

A kijelölt célok elérése a vendégéjszakák megduplázása révén valósítható meg, amihez attrakcióra, és figyelemfelhívó kísérő rendezvényekre van szükség. Kiemelt célcsoportok a belföldi családok, valamint a hagyományos német piacok mellett az országos trendben is feltörekvő lengyel, valamint a szláv piac. A régió vezető pozícióban lévő célterületeihez való felzárkózás (azok megközelítésének) feltétele, az egyedien vonzó térségi turisztikai kínálatok kialakítása. Lényeges továbbá a TDM szervezet bővítése, a területi lehatárolás kiterjesztése. A siker záloga a nemzetközi kapcsolatépítés, valamint az egyedi piacok kiépítése és megtartása. Ki kell alakítani a fejlesztésekkel párhuzamosan a desztináció arculatát, az azt kifejező szlogent, a márkát. Beruházásokra, a szervezet hatékonyságának növelésére, valamint a marketing innovációjára van szükség a kitűzött célok eléréséhez.

5. Fejlesztési irányok meghatározása, prioritások kijelölése

A szigetközi desztináció főbb fejlesztési irányai az eredeti kínálat egyedi erősségeire építenek. A kitörést segítené a térség környezeti állapotának megnyugtató rendezése, a garantált környezeti feltételek biztosítása. Ez egy keretfeltételt jelent, amely a teljes tájegység állapotán keresztül áttételesen hat vissza a magterület turisztikai fejlődésére.

A speciális turisztikai beruházásokat a származtatott turisztikai kínálat megerősítése, és egyedi arculattal való ellátása okán célszerű megvalósítani. Olyan hiánypótló innovációk megvalósításában kell gondolkodni, amelyek hozzá teszik a kieső láncszemeket a térség

európai szinten is versenyképes kínálatához. Ha folytatólagos a termékelemek térségi lefedettsége, akkor hozzá lehet kezdeni a valódi termékcsomagok kialakításához. A marketing és a szervezeti rendszer terén jelentős fejlődés következett be az utóbbi 6 évben a szigetközi centrumban és vonzáskörzetében. A fejlesztések eredményeit kell csak megtartani, kiterjeszteni, és következetesen, területileg koordináltan alkalmazni a turistaforgalom növeléséhez.

Ennek megfelelően a beruházások főbb ágazatai az aktív turizmus (ökoirányultság); ezen belül a **kerékpáros turizmus, vízi turizmus, valamint a rendezvényfejlesztés, kulturális turizmus**.

6. Intézkedési terv : a fejlesztési irányok konkrét megvalósítása

A következő fejezet bemutatja tervezési periódus javasolt projektjeit, a felelősök, partnerek, időbeli ütemezés, kockázatok, termékstratégiákkal való kapcsolatok feltüntetésével.

6.1 Az eredeti kínálat fejlesztése

Feladat leírása:

A szigetközi desztináció turizmusának jövőjét meghatározzák az ágazat jelenlététől függetlenül létező társadalmi, gazdasági, természeti, adottságok. A fenti tényezők sorában a desztináció népessége előnyből indul hazánk keleti, déli periférikus térségeihez képest. Ez az összefüggés azonban különös tekintettel olyan országos TOP 10-ben lévő településekre, mint pl. Eger, vagy Hajdúszoboszló nem jelent automatikus teljesítményjavulást. Sőt a Szigetköz népességnek egyúttal hátránya is, hogy a nyugati fekvésből adódóan még inkább meg kell küzdeni az ágazat válság alatt tovább erősödő nyugatról jelentkező szakemberelszívó hatásával. Ausztria csak 2011 májusától nyitotta meg munkaerőpiacát, így ennek is köszönhető, hogy az osztrák munkaügyi szervezet jelentése alapján idén március óta október elejéig 85 %-kal 52 246 főre nőtt a hivatalos magyar munkavállalók száma (török munkavállaló: 56 700 fő). A munkavállalók (román, magyar, ukrán lásd keresletelemzés) egy része éppen a térségen zúdul át és tranzitforgalomként jelentkezik. A határ menti fekvés a helyiek számára továbbá természetesen kínálja az ingázás lehetőségét, ami munkaerőpiaci versenyhátrányt gerjeszt. Mindent meg kell tehát tenni a jó munkaerő megtartásáért, és gyors intézkedésekkel célszerű reagálni a probléma megoldására. A társadalom helyben maradását az ipar, mezőgazdaság hálózati típusú megújulása mellett, a turisztikai fejlesztések (általános a turizmust is befolyásoló, és speciális szuprastrukturális innováció) is segíthetik.

Egy-egy régió turisztikai vonzásközpontja attól válik valódi kaputájjá, ha a vonzerők nagy térségi koncentrációja mellett azok színvonalas elérhetőségét is biztosítani tudja. A társadalmi, gazdasági tényezők mellett a természeti feltételek vonatkozásában is van még feladat. Általában tekintve a nagyberuházók számára a turizmus alapfeltételének is tekintett természeti viszonyok úgynevezett puha tényezőként hatnak döntéseik végső kimenetele során. A már itt lévőket is bent kell tartani a desztinációban, meg kell szerettetni velük a Szigetköz vonzerőit, ehhez tehát minimum rendezett, kiszámítható környezeti viszonyokra és jó színvonalú belső úthálózatra van szükség.

6.1.1 A belső vonzerők közúti infrastruktúrájának fejlesztése

Feladat leírása:

A szigetközi desztináció turizmusának egyik jelentős alapfeltétele a közúti infrastruktúrák európai szintűre emelése. A IV. számú európai közlekedési folyosó Berlint köti össze Isztambullal, ez Európa legnagyobb forgalmat lebonyolító nyugat-keleti irányú turistaáramlási tengelye, amely a desztinációban fekvő Hegyeshalomnál lép be hazánk területére. A forgalom becsábítását színvonalas szigetközi úthálózattal lehet megalapozni. A belső úthálózat betonfelülete azonban a rendszerváltozás előtti időszak terméke, azóta csak tűzoltás jellegű felújításokkal javítottak állagán. Pozitív hír, hogy a dunaremetei kompátkelő 2013-ra tervezett megnyitása plusz csatornát nyitva új helyzetet teremthet a térség megközelíthetőségében. Az úthálózat színvonala, minden esetre, mint alapfeltétel nem sugallhat a térségről negatív képet. A belső útvonalnak szolgálni kell egyrészt a családi fürdővel rendelkező lipóti alközpont zökkenőmentes elérését nyugatról Dunaremete, keletről Ásványráró-Hédervár (Győr), délről Máriakálnok, Darnózseli felől. Másrészt Rajka felől a Felső-Szigetköz szigetvilágát (Dunakiliti-wellness, businessturizmus, Dunasziget –aktív, ökoturizmus, Halászi sétahajózás, gasztronómia) és Mosonmagyaróvár közúti összeköttetését lenne célszerű felújítani. Végül fontos a felső szigetvilág (nyugati kaputérség) és Lipót vonzáskörzetének (északi kaputérség) turisztikai átjárásához a közúti összeköttetés felújítása. Mosonmagyaróvár, mint a kaputáj centrum települése felől szervezett csillagtúráknak ez utóbbi fejlesztés is fontos segítője lenne.

A felelősök meghatározása:

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége
Települési Önkormányzatok

Együttműködő partnerek meghatározása:

Győr-Moson-Sopron megyei Önkormányzat
Települési Önkormányzatok
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Szigetköz - Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács
Turisztikai szolgáltatók
Fertő-Hanság Nemzeti Park

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 3500 Ft/m^2

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A gazdasági válság miatt nem sikerül forrást szerezni az alapinfrastruktúra kialakításához. Továbbra is kátyúzásban merül ki a munka, az úthálózat érdemi fejlesztése elmarad.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A probléma rendezése az ágazati fejlesztési dokumentumok felettes feltétele. Az Országos Egészségturizmus Fejlesztési Stratégia azonban említést tesz róla, hogy a fürdők turisztikai megújításának nélkülözhetetlen velejárója a jó elérhetőség biztosítása. A közlekedésfejlesztés elemeiként a közúti, vasúti, légiközlekedés egyaránt feltüntetésre került.

6.1.2 A Szigetköz vízutánpótlása

Feladat leírása:

A Felső-Szigetköz területén a vízállás turisztikai hasznosítás szempontjából alapvetően megfelelő. A mentett oldalon a mellékágak (turisztikailag frekventált terület) vízellátása általában alkalmas az ágazati hasznosítás számára. 2011. november óta fut a Mosoni-Duna, Lajta vidékére koncentráló 13 milliárd Ft értékű vízgazdálkodási program, aminek ugyan nincs turisztikai eleme, azonban igen jelentős mellékági medermélyítéseket és

műtárgyfejlesztést szavatol. Fontos feladat a projekt tényleges és folyamatos megvalósítása. Az Alsó - Szigetköz (a győri agglomerációval kiegészülő terület) vízgazdálkodása azonban már nem megfelelő; a turisztikai hasznosítás veszélybe került. A Szigetköz bioszférája így teljesebb rendezést igényel, és szükségessé válik a vízpótlásra koncentráló környezeti rehabilitáció elvégzése. Az 50 %-os vízutánpótlás a szigetközi bioszféra (a tájegység vízi világa), ezen keresztül a turizmus legfontosabb és a terület specialitását hordozó eredeti vonzerejét állítaná helyre. A további fenntartható fejlesztések erre a beruházásra, pl. fenékküszöb építése, illetőleg egyéb technikai megoldásokra épülhetnének. Dunaremeténél a mellékágak összenyitásával hallépcső is kialakításra kerülhetne. Megállapítható azonban összességében, hogy a Felső- Szigetköz speciális kínálata a vízpótlástól függetlenül, jelen állapotában is értékesíthető a turizmus piacán. A pozitív image kialakításához a turisztikai kommunikáció minden csatornáján célszerű nyomatékosítani a fenti tényt. 2013-ban a tervek szerint „A víz éve” nagyszabású nemzetközi konferenciára kerül sor Budapesten, ami fórumot nyújthat a bemutatkozáshoz.

A felelősök meghatározása:

Vidékfejlesztési Minisztérium
Települési Önkormányzatok
Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Együttműködő partnerek meghatározása:

Győr-Moson-Sopron megyei Önkormányzat
Települési Önkormányzatok
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Szigetköz - Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács
Turisztikai szolgáltatók
Hajózással foglakozó vállalkozók
Fertő-Hanság Nemzeti Park

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 6 milliárd Ft

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A gazdasági válság miatt nem sikerül kilobbizni a vízpótlás kiemelt jelentőségéhez mért támogatást. Politikai feszültség is nehezíti az igényelt szakmai együttműködést a szlovák féllel.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A probléma rendezése az ágazati fejlesztési dokumentumok felettes feltétele. A jelenleg hatályos országos területfejlesztési koncepciónak országos jelentőségű kiemelt célja a dunai teljes rehabilitáció, de a Nyugat-dunántúli feladatok között is szerepel a Szigetközi TVK környezeti problémájának rendezése. A készülő új országos koncepció, mely a megyei egységekből fog felépülni várhatóan ismét tartalmazni fogja a probléma megoldását. Az Mt Zrt marketingtervében 2013-ra kiemelten kezeli a tervezett „Víz éve" nemzetközi konferenciát, és ezzel párhuzamosan a belföldi célcsoport számára az aktív ökoturizmus promócióját. A 2012. évi népi kezdeményezés az Öreg-Duna és a Mosoni-Duna megfelelő mértékű vízpótlására irányuló alulról építkező próbálkozás. Az 50-50 %-os vízmegosztás felé történő elmozdulás a 15 %- 85 % -ról az érintett országok megegyezésén múlik.

6.2 A termékfejlesztést megalapozó speciális turisztikai beruházások

A beruházások másik csoportja a Szigetközben már kimondottan a turizmushoz köthető. Az intézkedési terv bevezető gondolatai alapján kijelenthető, hogy szükség lenne a desztinációban az ipari beruházásokon túl olyan nagyobb volumenű idegenforgalmi beruházásokra, amik helyben tartják a munkavállalókat. A desztináció jelenleg nem rendelkezik nemzeti, nemzetközi szinten igazán versenyképes termékkel. A termékfejlesztés során kialakítandó színvonalas termékkombinációk kimunkálásával lehet megalapozni a regionális szinten versenyképes, nagyobb forgalmat. Ez a 2011. évinél kétszer nagyobb vendégéjszaka számot is fogadni képes szolgáltatási palettát igényel. A beruházások irányvonala a szálláshelyfejlesztéstől a kerékpárút hálózat belső és külső összekötővonalainak bővítésén át vezet az egyes attrakciók speciális színvonaljavító intézkedéséig.

6.2.1 Casino fejlesztés Bezenyén

Feladat leírása:

Az arany négyszög (Brnot is érintő terület) tőkevonzó képességére alapozó beruházás a Szigetköz nyugati kapurégiójában. Az elképzelések szerint 350 szobás Hard Rock Hotel, 4000 fős rendezvényközpont, éttermek, diszkó és egy Las Vegas-i stílusú kaszinó létesül. A vonzerők számát célszerű egy olyan attrakcióval növelni, ami biztos forgalmat generál, a térségre irányítja a világ figyelmét, időjárástól függetlenül értékesíthető és jelentős munkahelyteremtő bázist képvisel. A desztináció területére történő belépést követően rögtön

megállhat a turista, majd színvonalas tájékoztatást kap, költ és igénybe veszi a térség kínálatát.

A felelősök meghatározása:
Beruházó
Települési Önkormányzat

Együttműködő partnerek meghatározása:
Települési Önkormányzatok
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Szigetköz - Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács
Turisztikai szolgáltatók
NYME AK

Az időbeli ütemezés : 2013-2015

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 300 millió euro

Forrása: magántőke

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A beruházás hosszú évek óta halasztódik, a gazdasági válság miatt a negatív folyamat állandósulhat, fokozódik a bizonytalanság, elmarad a várt forgalomnövelő hatás. A fejlesztés nem gazdaságilag nem átgondolt, nem fenntartható megvalósítása jelentős image-beli és környezeti károsodáshoz vezet.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A készülő megyei területfejlesztési koncepció vitafórumai során elhangzott a várt fejlesztés következtében megvalósuló pozitív változás ismertetése, és az erre való felkészülés igénye.

6.2.2 Szállodafejlesztés; ****-os wellness hotel, konferenciakapacitással Mosonmagyaróváron

Feladat leírása:

A magas arányú fogászati turizmus jelentősen leköti a desztináció centrumának szabad szálláskapacitását. A szuprastruktúra fejlesztés a medical wellness és a gyógyturizmus terén hiánypótló jelleggel valósít meg kínálatbővítést és diverzifikációt. A szálláshely 300-400 fő befogadására alkalmas és hozzájárul a település megyei szálláskapacitásából a 10 % fölötti részesedés eléréséhez. Idegenforgalmi központ napjainkban nem működtethető színvonalas, minimum 4 *-os szálláshely nélkül. A térségi turizmus volumenének középtávú növekedése, a szezon széthúzásának igénye szintén

indokolja a beruházás megvalósítását. Amennyiben a fejlődés elmarad a beruházást nem célszerű kivitelezni.

A felelősök meghatározása:
Közreműködő turisztikai szolgáltatók
Szállodák tulajdonosai és üzemeltetői

Együttműködő partnerek meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Települési Önkormányzatok
Nyugat-dunántúli RMI
Magyar Szállodaszövetség
TÜV
MEME
DMWV
Közreműködő turisztikai szolgáltatók
Szállodák tulajdonosai és üzemeltetői

Az időbeli ütemezés : 2016-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 5200 millió Ft

Forrása: magántőke

EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A jelenlegi trendek és folyamatos fejlesztések ellenére a rossz menedzselés következtében nem gerjesztődik jelentősebb turisztikai kereslet. Az EU nem támogatja a szálláshelyfejlesztő beruházásokat.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

Az Országos Egészségturizmus Fejlesztési Stratégia kiemeli az orvosi diagnosztikán alapuló medical wellnessre való specializációt az új beruházások esetén. Külön fejezet foglalkozik továbbá a férőhelyfejlesztéssel a kereskedelmi szálláshelyek esetén.

6.2.3 Turisztikai termékek és szolgáltatások családbaráttá fejlesztése Mosonmagyaróváron (Mosonmagyaróvár idegenforgalmi stratégiája és idegenforgalmi operatív programja 2008-13 alapján)

Feladat leírása:

A városi gyermekprogramok színvonalának emelkedése is jó vonzerő a családosok számára. A projekt részben a városi szálláshelyek arculatának gyermekbaráttá alakítására vonatkozik. „A szobákat úgy érdemes kialakítani, hogy abban babaágy, illetve pótágy a gyerekek számára elhelyezhető legyen. A recepción kölcsönözhetőek legyenek a babaápolás

praktikus eszközei, mint babyfon, babaülések, bölcsők, járókák, babaputtony, kenguru, babakocsi, babakád, párásító stb. A nagyobbacskák számára alakítsanak ki játszószobát, ahol gyermekfilmek vetítésére is nyílik lehetőség. Fontos az állandó gyermekfelügyelet biztosítása, gyermekanimátor foglalkoztatása.

Az éttermekben kínáljanak gyermekmenüt, s a megnövekedett folyadékigény miatt a gyermekek számára állandó italt (pld. Limonádé-kút) biztosítsanak.

A vendéglátóhelyek a városi családi- és gyermekprogram ajánlatokat mindig kísérjék figyelemmel – saját maguk is szervezhetnek: bűvészbemutató, bábszínház… - , s ajánlják a vendégeknek". A városi játszóterek, FUTURA központ, az új létesítendő kalandpark, és a fesztiválok programjai szintén illeszkedjenek a családok igényeihez.

A felelősök meghatározása:
Szállodák, éttermek tulajdonosai és üzemeltetői
Mosonmagyaróvár önkormányzata

Együttműködő partnerek meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Nyugat-dunántúli RMI
Magyar Szállodaszövetség

Az időbeli ütemezés : 2014-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 10 millió Ft / év

Forrása: magántőke
EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A szálláshelyek, vendéglátóhelyek, önkormányzat nem mutatnak nyitottságot a családbarát image feltételeinek gyakorlati megvalósításához.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégiához illeszkedő: „Mosonmagyaróvár idegenforgalmi stratégiája és idegenforgalmi operatív programja" című dokumentum már a 2008-13-ig terjedő időszakra megalapozta a fenti fejlesztést.

6.2.4 Térségi kempingfelújítások és a falusi turizmus szálláshelyeinek megújítása

Feladat leírása:

Tekintettel a desztináció környezeti adottságaira a kemping, mint szállástípus nagy szerepet kap a Szigetköz szálláshelystruktúrában (a desztináció 9 településén találhatóak kempingek). A természetközeli szálláshelytípusok színvonalának erősítési szándéka összefügg a keresleti trendek változásával. A válság hatására a belföldi turisták az olcsóbb, de kategóriájában azért színvonalas kínálati lehetőségek irányába mozdulnak el. A belföldi forgalom arányának minimum 50 %-ra emelése szintén indokolja a fejlesztést. Nemzetközi oldalon a cseh és a lengyel vendégkör is jelentős érdeklődést mutat a Lipóton már megvalósult 4 *-os kemping iránt. A térség egységeinek színvonalát szintén emelni kell, hogy a túrajánlatok során ne alakuljon ki túlzott minőségbeli kontraszt. A „gyógykemping" mellett a vízi turizmusra és kerékpárok fogadására alkalmas speciálisan felszerelt, a nemzetközi sztenderdnek megfelelő szálláshelyi felújításokat is meg kell valósítani (Kimle, Novákpuszta, Ásványráró, Halászi, Rajka). Az új lengyel vendégkör megnyeréséhez is indokolt az innováció. A falusi turizmus terén a meglévő szálláshelyeknek is alkalmazkodni kell a kihívásokhoz és családbarát, ökoarculatú, aktív kínálatot nyújtó portákká kell alakulni a szakosodással párhuzamosan.

A felelősök meghatározása:
Szálláshelyek üzemeltetői
Települési Önkormányzatok

Együttműködő partnerek meghatározása:
Települési Önkormányzatok
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Szigetköz - Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács
Magyar Kempingek Szakmai Szövetsége
Szigetköz Falusi Turizmusáért Egyesület
Gy-M-S megyei Falusi Turizmus Egyesület
Nyugat-dunántúli RMI
ÁNTSZ
Fertő-Hanság Nemzeti Park
Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Az időbeli ütemezés : 2014-2016-2018-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje:

60 millió Ft / kemping

30 millió Ft / szálláshelyek

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A vendégkör nem igényli a különböző területi fekvésű szálláshelyeket, mert nem jut el hozzá a megfelelő információ a kínálatról. Nem sikerül megnyerni a térségnek az új vendégkörök tömegét. Nem áll rendelkezésre forrás a folyamatos fejlesztésekhez.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

Az ágazat hazánkban nem kiemelten kezelt, azonban a szálláshelytípus fejlesztése egyaránt szolgálja a vízi turizmus, kerékpáros turizmus, az ökoturizmus mint egyesítő ágazat, sőt az egészségturizmus nemzeti szintű fejlődését. Az Országos Egészségturizmus Fejlesztési Stratégiában a prioritások és intézkedések között külön említésre kerülnek a természetközeli szállásférőhelyek, mint gyógykempingek.

6.2.5 Kerékpárút építés a Dunakiliti-Mosonmagyaróvár szakaszon

Feladat leírása:

A 2012.-ben létrejövő rajkai, hegyeshalmi határ menti kerékpárút szakaszokkal immár két irányból csatlakozhat majd le az észak-déli (EuroVelo9) és nyugat-keleti (EuroVelo6) turizmusáramlási tengelyekről a specifikus turistaforgalom (10.,11.Ábra). A desztináció kínálatának és szervezetének fel kell készülni az új regionális kapufunkció színvonalas ellátására. A Rajka, Hegyeshalom, valamint Dunaremete (11. Ábra) felől beérkező turistaforgalomnak kényelmes útvonalon kell eljutnia az alközpontokba. A Dunakilitire tervezett kerékpárút északról csatlakozik az Eurovelo 6 mosonmagyaróvári szakaszához (11. Ábra). Dunakiliti felől a Szigetköz ágrendszere, vadregényes szigetei közvetlenül, kerékpáron is elérhetővé válnak. Fontos belső attrakció válik így praktikusan elérhetővé. Az útszakasznak fontos szerepe van az új határ menti gerinc szakaszok felől érkező turisták továbbvezetésében. A fejlesztés megvalósítása sürgető fontosságú, mert ennek hiányában éppen a leg látványosabb vízi attrakciók kerülnek ki a turisták látóköréből.

A felelősök meghatározása:

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége
Települési Önkormányzatok
Magyar Közút Kht.

Együttműködő partnerek meghatározása:

Győr-Moson-Sopron megyei Önkormányzat
Települési Önkormányzatok
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Szigetköz - Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács
Turisztikai szolgáltatók
Fertő-Hanság Nemzeti Park
Nyugat-dunántúli RMI

Az időbeli ütemezés : 2013-14

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 20-40 millió Ft / km.

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem áll rendelkezésre forrás a folyamatos fejlesztésekhez. Elsikkad a határ menti szakaszok átadását követően a belső fejlesztések megvalósítása, ezért nem alakul ki a terméklánc.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A kerékpáros turizmus fejlesztési stratégiájának intézkedési terve 2013-ra jelöli ki a gerinchálózat hiányzó elemeinek nyomvonaltervezését és kivitelezését az Eurovelo 6.-on.

6.2.6 Kerékpárút építés a Jánossomorja-Mosonmagyaróvár szakaszon

Feladat leírása:

A tervezett kerékpárút a Hanságot Andau felől köti a Szigetközhöz. Lényeges szempont a kerékpáros törzshálózati kapcsolat korai kiépítése, mert megalapozza a régión belül a desztinációk hálózati rendszerének a kialakítását. Fontos továbbá az útszakasz a határ menti fekvés miatt az ausztriai Fertő tó körüli hálózathoz történő kapcsolódás keretében (11. Ábra).

A felelősök meghatározása:
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége
Települési Önkormányzatok
Magyar Közút Kht.

Együttműködő partnerek meghatározása:
Győr-Moson-Sopron megyei Önkormányzat
Települési Önkormányzatok
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Szigetköz - Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács
Turisztikai szolgáltatók
Fertő-Hanság Nemzeti Park
Nyugat-dunántúli RMI

Az időbeli ütemezés : 2014-15

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 20-40 millió Ft / km

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem áll rendelkezésre forrás a folyamatos fejlesztésekhez. Elsikkad a rajkai határ menti szakaszok átadását követően a fertő- hansági kapcsolat kialakítása, így nem valósul meg a gerincvonali hálózati leágazás.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A kerékpáros turizmus fejlesztési stratégiájának intézkedési terve 2013-ra jelöli ki a gerinchálózat hiányzó elemeinek nyomvonaltervezését és kivitelezését az Eurovelo 6.-on.

6.2.7 Kerékpárút építés a Szigetköz belső területein (Lipót, Dunaremete, Püski, Halászi, Dunasziget, Dunakiliti)

Feladat leírása:

Keresztirányú észak-nyugat - dél-keleti összekötés a Szigetköz legizgalmasabb vízi világa és a belső területek között. A kerékpárút a meglévő szakasszal párhuzamosan halad és a két kaputájat közvetlenül köti össze (11. Ábra).

A felelősök meghatározása:
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége
Települési Önkormányzatok
Magyar Közút Kht.

Együttműködő partnerek meghatározása:
Győr-Moson-Sopron megyei Önkormányzat
Települési Önkormányzatok
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Szigetköz - Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács
Turisztikai szolgáltatók
Fertő-Hanság Nemzeti Park
Nyugat-dunántúli RMI

Az időbeli ütemezés : 2015-16

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 20-40 millió Ft / km

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem áll rendelkezésre forrás a folyamatos fejlesztésekhez. Elsikkad a rajkai határ menti szakaszok átadását követően a belső kapcsolatok kialakítása.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A kerékpáros turizmus fejlesztési stratégiájának intézkedési terve 2013-ra jelöli ki a gerinchálózat hiányzó elemeinek nyomvonaltervezését és kivitelezését az Eurovelo 6.-on.

6.2.8 Kerékpáros látogatóközpont létesítése Mosonmagyaróváron

Feladat leírása:

Az észak-nyugati és keleti turisztikai kapuk megnyitásával, valamint a hiányzó kerékpárút szakaszok megépítésével Mosonmagyaróvár centrális funkciója tovább erősödik. Kell egy koordináló központ, amely fogadni tudja a turistákat. A térségben Halásziban működik kerékpárbarát szálláshely (kölcsönző, tároló, vezetés), amely előremutató, hasznos kezdeményezésnek mondható a belső területi igények kezelésére. Az Eurovelo 6 gerinchálózaton fekvő Mosonmagyaróvár a pihenő és kiszolgáló hely létesítésével csillagtúra központtá válhat. A látogatóközpont kölcsönzőre, tárolóra, szervizre, és étteremre tagolódik. A kivitelezéshez alkalmas helyszín a vár környezetében található.

A felelősök meghatározása:
A látogatóközpont üzemeltetői
Települési Önkormányzat

Együttműködő partnerek meghatározása:
Települési Önkormányzatok
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Szigetköz - Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács
Magyar Kerékpárosklub
Magyar Turizmus Zrt
Magyar Közút Kht.
Nyugat-dunántúli RMI

Az időbeli ütemezés : 2014-15

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 80 millió Ft
+ 130 millió Ft

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem épülnek meg a gerinchálózat összekötő szakaszai. A Felső-Szigetközből nem érkezik meg a turista. Forráshiány lép fel a gazdasági válság következtében.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A kerékpáros turizmus fejlesztési stratégiájának intézkedési terve tartalmazza a gerinchálózat pihenőhelyeinek a kialakítását 2012 és 2015 között.

6.2.9 A mosonmagyaróvári vár idegenforgalmi hasznosítása

Feladat leírása:

Hasznos ötlet volt Mosonmagyaróváron a vár, mint eredeti vonzerő idegenforgalmi objektummá alakítása. Az épület ugyanis önmagában nem jelent többet egy vizuális hatásnál. A vármúzeum a szigetközi kiállítással, akváriummal és az étterem a turistaforgalom kiszolgálását volt hivatott betölteni, azonban az interjúk szerint jelenleg nem látogatható. A beruházás kivitelezése funkcionális értelemben nem volt átgondolt, az étterem rossz elhelyezése, a rossz térhasználat révén az egység veszteséget termelt. Tekintettel a város fekvésére és a nemzetközi szintű hasznosítás lehetőségére célszerű újra átgondolni a projektet. Az ingatlant hatékonyan üzemeltetett funkcióval kell megtölteni, mert a vár és annak működése a település és a desztináció egyik jelképe, „illetőleg jelképe lehet". Nehezebb meglévő feltételhez üzemeltetőt találni, azonban az újra gondolás, majd a vár látogathatóságának megteremtése szakmai és egyúttal presztízs szempontból is indokolt. Az egyetemisták, a desztináció polgárai részére ötletpályázatot is ki lehet írni a vár látogatóközponttá alakítására, a múzeum újjáélesztésére, ami felkeltheti a beruházók figyelmét és egyúttal erősíti a lokálpatrióta gondolatot.

A felelősök meghatározása:
Települési Önkormányzat
A NYME Mezőgazdaság-és Élelmiszertudományi Kara

Együttműködő partnerek meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Szigetköz - Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács
Egyetemisták
Polgárok
Az időbeli ütemezés : 2013-16

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 100 millió Ft

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021
magántőke

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A véleményformálók beletörődnek a vár és múzeumfunkció kihasználatlanságába. A meglévő elrendezéshez továbbra sem sikerül üzemeltetőt találni. Forráshiány lép fel a gazdasági válság következtében.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A Kulturális turizmus fejlesztési stratégiája nemzeti szintű dokumentum (2009-2013) felhívja a figyelmet a valódi kulturális attrakciók, egyedi vonzerők ajánlására, valamint a tematikus kínálat erősítésére, látogatóközpontok kialakítására.

6.2.10 Kikötőfejlesztés Mosonmagyaróváron a Lajtán és a Mosoni-Dunán

Feladat leírása:

A Lajta projekt előzménye a Lajta Osztrák-Magyar vízi turisztikai fejlesztése Bruckneudorf és Mosonmagyaróvár között (kikötők, jelzőtáblák, kiadvány, honlap). A Lajta jövőbeli idegenforgalmi hasznosítása kiterjedne a főcsatornán a mosonmagyaróvári egyetem melletti területen **kajak-kenu kikötő** létesítésére. A kivitelezés sikerének feltétele a korábban bemutatott környezeti rehabilitáció tényleges megvalósulása. A Malom-ági Lajta hajózhatóságának, kikötési pontjainak jogi és technikai rendezése szintén megoldásra vár.

A mosoni-dunai kikötő projekt előzménye a fent említett környezeti rehabilitáció eredményeként a **Rudolf-liget felújítása, kalandpark** létesítése. A helyszín így alkalmasabbá válik egyúttal egy **kajak-kenu kikötő** fejlesztéséhez. Megvalósítható a komplex hasznosítás és a rehabilitációra épülő fenntartható fejlesztés. A Mosoni-Duna ezen szakasza egyúttal alkalmassá válik a Rajka felől érkező túrázók aktív attrakciókkal egybekötött fogadására.

Mosonmagyaróvár folyók találkozásánál fekvő, szigetközi település. Törvényszerű a folyóvizek turisztikai hasznosítása, és a rehabilitáció révén megtisztított, rendezett folyóágak további 4-5 kikötővel történő középtávú gazdagítása, így a város hajózhatóvá tétele.

A felelősök meghatározása:

Települési Önkormányzat
Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság
Mosonmagyaróvári Vízisport Egyesület

Együttműködő partnerek meghatározása:

Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Győr-Moson-Sopron megyei Vízügyi igazgatóság

Az időbeli ütemezés : 2013-2015, 2015-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 2,3 millió Ft/év

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021
magántőke

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Időben tovább csúszik a két folyó környezeti viszonyainak rendezése, riasztó, a vízi turizmus szempontjából funkcionálisan hasznosíthatatlan természeti viszonyok alakulnak ki. Elmarad a beruházást követően a turistaforgalom a PR és reklám rossz időzítése miatt.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

Az Országos Területfejlesztési Koncepció kiemelten kezeli a Duna rehabilitációját és a fenntartható hasznosítás turisztikai módozatait, így a vízi turizmus lehetőségeit.

6.2.11 A termálfürdő gyógymedencéinek teljes lefedése Lipóton

Feladat leírása:

A lipóti fürdő továbbfejlesztésének előzménye az Új Széchenyi Terv keretében megvalósított élménypark kialakítása, valamint a két gyógyvizes medence és az öltözők közötti fűtött, fedett átjáró kialakítása, új szauna és masszázshelységek kialakítása. A lépcsőzetes fejlesztés keretében, a gazdaságosságot szem előtt tartva lehetne középtávon megvalósítani a medencék teljes lefedését. A téli időszakban vonzó továbbá a vendégek számára megtervezett egyedi játékos programok rendszere. A továbblépést indokolja a holt szezon forgalmának fellendítése, a tartózkodási idő növelése. A fejlesztés akkor megvalósítható, hogy ha a részleges lefedés eredményei azt alátámasztják.

A felelősök meghatározása:
Lipóti Termálfürdő kft
Települési önkormányzat

Együttműködő partnerek meghatározása:
Nyugat-dunántúli RMI
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Pannon Termál Klaszter

Az időbeli ütemezés : 2014

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 200 millió Ft

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021
magántőke

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem válik be a medencék részleges lefedése, a téli és az előszezonban nem jelentkeznek nagy számban turisták. Az országos trendhez igazodva a gazdaságos üzemeltetés a téli feltételei keresleti oldalról elmaradnak. Érdeklődés hiányában a teljes lefedésre nem kerül sor.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

Az Országos Egészségturizmus Fejlesztési Stratégia intézkedési tervében lényeges elem a fedett gyógyfürdők számának emelése. A dokumentum javaslatot tesz továbbá a holt szezonban a turisták számára szervezett animációs programokra, kiegészítő szolgáltatásokra.

6.2.12 Ökoturisztikai objektum kialakítása, interpretációfejlesztés

Feladat leírása:

A Szigetköz adottságai alapján az egyik egyedi húzóterméke lehet a desztinációnak az ökoturizmus. A felső-szigetközi folyami mellékágrendszer szinte őserdei feltételeket kínál a szakértő érdeklődőknek. A turistáknak bemutatható, hogy a természet a mesterséges beavatkozások közelében is képes megújulásra, regenerálódásra. Az európai kuriózum hazánk legnagyobb szigetéhez kötődik. Dunasziget, Feketeerdő, Halászi rendelkeznek a desztinációban a legerősebb vonzerőkkel.

A projekt előzménye Dunasziget és a Pisztrángkör Egyesület fejlesztése az ökopark területén; amely cölöpökön álló 30 férőhelyes faházas kapacitásbővítésre (8 objektum), online foglalási rendszerre és új termékként kombinált kerékpáros-kenus ökomobil flotta kialakítására terjedt ki. Az új kínálatot széles körben lehet promótálni az érdeklődőknek.

Az aktív turizmus első sorban belföldi vendégköre mellett meg kell ragadni a módosabb, tudományos érdeklődésű vendégkört is. Az új termék bevezetése együtt jár a nemzetközi szintű tudományos igényű érdeklődők bevonásával. Számukra madármegfigyelő létesítményeket, kilátókat, tanösvényeket, és egy létesülő látogatóközpont interaktív installációs megoldásait (3Dfilm, internet, akvárium, kiállítás, konferenciaterem) célszerű kínálni a tájvédelmi körzet arra alkalmas zónájában. A vendégek fénykép-videotúráikhoz igénybe vehetik a pályázati úton nyert flotta elemeit. Az új szálláskapacitást a falusi turizmus környezettudatos szemléletű ökoportái egészítik ki.

A felelősök meghatározása:
Települési önkormányzatok
Szigetközi TVK

Együttműködő partnerek meghatározása:
MT ZRt
Nyugat-dunántúli RMI
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Fertő-Hanság Nemzeti Park

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

2015

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje:
az egyéb öko tereptárgyak, tanösvények, információs táblák vonatkozásában: 50 millió Ft
az interaktív látogatóközpont vonatkozásában : 2 milliárd Ft

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021
magántőke

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem áll rendelkezésre kellő nagyságú kijelölt, beépíthető fejlesztési terület. Nem sikerül megtalálni a megfelelő célcsoportokat és forrást.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

Az országos ökoturizmus fejlesztési stratégia 2008-2012 közötti időszakra fogalmazta meg többek között a látogatóközpontok, megfigyelő létesítmények hiánypótló megvalósítását, valamint a látogatómenedzsment, interpretáció nélkülözhetetlen szerepét. Az Mt Zrt 2013 évre vonatkozó marketingtervében az ökoturizmus a „tavaszi ébredés” szlogen keretében az aktív kínálatok kiemelt gyűjtő terméke.

6.2.13 Az új kaputáj (Dunaremete térsége) származtatott közlekedési kapcsolatainak a kialakítása (elektromos kerékpár, kerékpár, minivonat)

Feladat leírása:

A Szigetközben kialakult új közlekedés-földrajzi helyzet szükségessé teszi a gyors alkalmazkodást és a turisták igényes fogadását, továbbvezetését. A projekt előzménye lenne a kompkikötő megvalósulása. A kikötőből a gyalogos közlekedőket tanösvényen lehetne tovább vezetni Lipótra, Darnózselibe. A leendő kompjáratokon az új dunaremetei kikötőbe érkező turistákat minivonattal, elektromos kerékpárokkal és hagyományos kerékpárral egyaránt tovább lehet kalauzolni a térségben. Célszerű ehhez létre hozni a speciális járműparkot, és létesítményeit.

A felelősök meghatározása:
családi vállalkozások

Együttműködő partnerek meghatározása:
önkormányzatok
Nyugat-dunántúli RMI
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Szlovák oldal turisztikai szervezetei

Az időbeli ütemezés : 2014

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 50 millió Ft

Forrása:

magántőke

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Tovább húzódik a kompátkelő megvalósítása. Kellő marketing hiányában elmarad a turisztikai érdeklődés. A helyi vállalkozások nem elég tőkeerősek a projekt megvalósításához.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A valódi turizmussal rendelkező régiókban önfejlődő folyamat keretében, törvényszerűen választódnak ki a turisztikai forgalom levezetését praktikusan és élményszerűen támogató közlekedési megoldások. Leginkább az ökoturisztikai koncepció foglalkozik a kapcsolt közlekedési kérdések tervszerű, környezetbarát kezelésével.

6.3 A termékstruktúra kialakítása, termékfejlesztés

A Szigetközben ki kell alakítani az összetéveszthetetlen, egyedi, csak a desztinációra jellemző térben koordinált termékkínálatot. A versenyhelyzet miatt jobb színvonalú terméket kell kedvezőbb ár-érték arány mellett nyújtani a keresletelemzésben bemutatott versenytáraknál. Ha ez reálisan nem kivitelezhető meg kell találni a piacon azt a rést, amelynek igényeit optimálisan ki lehet elégíteni. A növekedést kitűzve célként a desztinációban a termék / piac mátrix módszere alapján az alábbi stratégiákat lehet kialakítani.

A szolgáltatásfejlesztő stratégia keretében egyrészt törekedni kell a meglévő piacok megújuló kínálattal történő megcélzására, ez innovációval jár. Másrészt új piacok figyelmét is fel kell hívni a megújuló szolgáltatásokra, ami diverzifikálással jár. A portfólió koncepció szemszögéből a gyengébb regionális kínálat előnye, hogy van honnan fejleszteni és a megújuló portfóliót értékesíteni a piacokon. A gyakorlatban a levezetett folyamat a termék és piacfejlesztés párhuzamos megvalósítását jelenti.

6.3.1 Piacszegmentáció, a termékfejlesztés koordinált megvalósítása

Feladat leírása:

A mélyinterjúk azt támasztották alá, hogy az egyedi fejlesztéseket a desztináció szervezetének össze kell hangolni. Fontos ez a párhuzamosságok elkerülése, és a piacok hatékony megdolgozása miatt. Lényeges továbbá a fentiekkel párhuzamosan az egységes Szigetköz márka fokozatos felépítése. Forrás hiányában tapasztalati úton, szekunder források felhasználásával fel kell mérni a kiválasztott új piacok fogyasztási szokásait, magatartásukat. Ezt össze kell vetni a meglévő célcsoportok igényeivel. A hagyományos belföldi, határ menti szlovák, osztrák és cseh vendégkör mellett a kempingeket is kedvelő lengyel jelent meg igényelt célcsoportként. Új helyzetet okoz a válság következtében a belföldi turizmus alacsony aránya, amire szintén reagálni kell. A 3.1.1.2 fejezet szerint a belföldi és külföldi vendégszámok és vendégéjszaka számok aránya 1/3 – 2/3 a külföldiek javára. A zászlóshajó települések tagi szolgáltatóinál szintén ez az arány. A második vonalban a belső, ágrendszer területén, Dunakilitin 70 %-ban, Dunaszigeten nagy arányban belföldi vendégek jelentkeznek. A határ menti területek külföldi forgalmával kiegészülve alakul ki a külföldiek összesített túlsúlya.

A desztináció turisztikai portfólióját az alábbi táblázat szerint célszerű kialakítani az alap termékek vonatkozásában.

12. Ábra A szigetközi desztináció turisztikai portfoliója 2013

Piac / Termék	belföldi ifjúsági	**belföldi családos**	szlovák, cseh	osztrák, német	**lengyel**	**GB, Svájc, Benelux**
aktív turizmus „tavaszi ébredés" a Szigetközben (szegmentált kerékpáros, Vizi,)	**X**	**X**	X			
kombinált aktív (Dunasziget, Mosonmagyaróvár)	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	X
aktív prémium (lovas, vadász)				**X**		**X**
tudományos érdeklődés-ökoturizmus Dunasziget						**X**
egészségturizmus Mosonmagyaróvár			**X**		**X**	
wellness Dunakiliti, Lipót		**X**	**X**		**X**	
gyógy-kemping Lipót		X			**X**	
fogászati, beauty Mosonmagyaróvár				**X**		
kulturális ismeretterjesztő városlátogatás Mosonmagyaróvár FUTURA	**X**	**X**	X	X	X	X
szezonnyújtó „zsongás", rendezvények Mosonmagyaróvár			**X**	**X**		X

Forrás: DARILLA Bt.

X : termék/piac párosítás, **X kiemelt** termék/piac párosítás,

A diverzifikáció lényege, hogy 6 új terméket kell hatékonyan bevezetni a piacon, ezek: a kombinált aktív ajánlat (kerékpáros-kenus ökoprogram), az aktív prémium csomag, a tudományos jellegű ökoturizmus, a gyógy-kemping csomag, a kulturális városlátogatás és a megújuló, aktív kínálatot kiegészítő szezonnyújtó rendezvények. A célcsoportok közül részben újak, de mindenképpen hatékonyabb megdolgozást igényelnek a magyar családok,

ezen túlmenően új célcsoport a lengyel és az ökoturizmus nemzetközi tudományos érdeklődésű kereslete. A feladat előzménye a marketingeszköz fejlesztésére beadott pályázati csomag /megújuló kiadványstruktúra, honlap, mobil aplikáció, hardverek, Touch info pontok 4db, szoftverfrissítés, szlovák nyelvi képzés, turisztikai táblák (-aktív, kerékpáros) rendezvénysátor, installáció / és annak 2013 évi megvalósítása. A marketing eszközök nagy segítséget fognak nyújtani a termékkínálat célcsoportokhoz történő eljuttatásában.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

Együttműködő partnerek meghatározása:
önkormányzatok
Nyugat-dunántúli RMI
Magyar Turizmus Zrt
Szlovák, cseh osztrák, német oldal turisztikai szervezetei

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: min. 20 millió Ft/év működési költségéből

Forrása:

Tagdíjak

Idegenforgalmi adó visszaforgatása

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem lesz elegendő anyagi forrás az információk eljuttatására. A célcsoportok érdeklődése csökken a gazdasági válság okán.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A Magyar Turizmus Zrt 2013 évi marketing stratégiájában kiemelten foglalkozik a belföldi turizmus fejlesztésével, és a feltörekvő lengyel piaccal.

6.3.2 Térségi, határon átívelő kerékpáros csillagtúra programok kialakítása és a szálláshelyi kínálatban való elhelyezése

Feladat leírása:

A desztináció aktív termékkínálata csak csírájában áll rendelkezésre, azonban létrejöttek azok a termékelemek, mozaikok amelyekre erősen lehet építeni. A cél a tartózkodási idő növelése, amihez az eltöltött vendégéjszakák megduplázásán keresztül vezet az út egy. A forgalmat térben szét kell teríteni, ehhez 3-5-8 napos termékcsomagok kialakításáig kellene eljutni. Figyelembe kell azonban venni, hogy az irodai tapasztalat szerint eddig a turisták leginkább maguk kívánták összeállítani programjaikat. Ajánlatokat kell tehát számukra nyújtani, tematizált alternatívákat, ami felkelti érdeklődésüket és hosszabb desztinációban való tartózkodásra ösztönzi őket. Az ajánlatok kimunkálásában vezérlő szempont az új határ menti kaputájak bevonása, és ezen keresztül akár határon átívelő, így önmagában még nagyobb érdeklődést kiváltó programok megalkotása, azok kiadványokban, elektronikus felületeken való elhelyezése.

6.3.2.1 A ágazat típus: kerékpáros turizmus

Szigetközi kerékpáros „mintadesztináció" határon átívelő általános útvonalai kiépített kerékpárúton (11. Ábra)

Feladat leírása:

- Tengelytúra: Bécs-Pozsony felől- Hegyeshalom / Rajka-Mosonmagyaróvár-Halászi-Darnózseli-Hédervár-Ásványráró-Dunaszeg-Győrladamér-Győrzámoly-Győrujfalu-Győr-Budapest ✓

Erről a tengelyvonalról lehet leágazni körtúrák formájában, és a pihenőhelyeken aktív programokkal bent tartani a vendéget.

- Szigeteink túra: Mosonmagyaróvár-Rajka-Pozsony-Somorja-Bős-Kompátkelés-Dunaremete-Lipót-Darnózseli- Halászi-Mosonmagyaróvár ✓
- A hármas határ túra: Mosonmagyaróvár-Bezenye-Hegyeshalom-Bécs-Pozsony-Rajka-Mosonmagyaróvár ✓

Az új kerékpárutak átadását követően:

- Szigetvilág túra: Mosonmagyaróvár-Feketerdő-Dunakiliti-Rajka-Pozsony-Rajka-Bezenye-Mosonmagyaróvár
- A Fertő-tó körül túra: Mosonmagyaróvár-Jánossomorja-Halbturn-Fertő-tó-Hegyeshalom-Mosonmagyaróvár

A belső kerékpárút átadását követően:

- „A Duna gyermeke” túra: Mosonmagyaróvár-Rajka-Pozsony-Somorja-Bős-Kompátkelés-Dunaremete-Püski-Halászi-Dunasziget–Dunakiliti–Rajka-Mosonmagyaróvár

✓ működő alapfeltételek

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

Együttműködő partnerek meghatározása:
Szálláshelyek
Aktív kiegészítő szolgáltatást nyújtó vállalkozások
Nyugat-dunántúli RMI
szlovák, osztrák oldal turisztikai szervezetei

Az időbeli ütemezés : 2013; 2014; 2015-2016; 2017-2018

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 2,6 millió Ft/ kiadvány

Forrása: Eu-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Tovább húzódik a kompátkelő és a kerékpárutak megvalósítása. Kellő marketing hiányában elmarad a turisztikai érdeklődés. Továbbra sem tud élni a desztináció a határ menti kapuszerep lehetőségével.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A kerékpáros turizmus fejlesztési stratégiájának intézkedési terve említést tesz mintarégiók kialakításáról és erősen javasolja a térségi hálózatok kifejlesztését. Az országos ökoturizmus fejlesztési stratégia a Szigetközre a két keréken bárhova szlogent alkalmazza, ami utal a magas ágazati prioritási fokra a Duna mentén.

6.3.2.2 B ágazat típus: ökoturisztikai irányultságú csomagtúrák

Feladat leírása:

Az ökoturisztikai fejlesztésekkel párhuzamosan a nemzetközi vendégkör megcélzása, madármegfigyelő, botanikai túracsomagokkal (kerékpáros: Szigetvilág túra, Fertő-tó körül túra; Duna gyermeke túra). A projekt előfeltétele a beruházás fejezetben a magaslesek, fotópontok, látogatóközpont kialakítása. A kínálatról kiadványok, hírlevelek készülnek.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Pisztrángkör Egyesület
Szigetközi Természetvédelmi Egyesület

Együttműködő partnerek meghatározása:
Szálláshelyek
Aktív kiegészítő szolgáltatást nyújtó vállalkozások
Nyugat-dunántúli RMI
szlovák, osztrák oldal turisztikai szervezetei

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 2,6 millió Ft/ kiadvány

Forrása: Eu-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Tovább húzódik a kompátkelő és a kerékpárutak megvalósítása. Kellő marketing hiányában elmarad a turisztikai érdeklődés.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

Az országos ökoturizmus fejlesztési stratégia a Szigetközi TVK-ra a befogadó természet világa szlogent alkalmazza, ami utal a magas ágazati prioritási fokra a Duna mentén.

6.3.2.3 C ágazat típus: Aktív vízi-kerékpáros kombinált csomagtúrák

Feladat leírása:

A Pisztrángkör Egyesület által megvalósított projekt támogatása a TDM információs felületein, kiadványain. A dunaszigeti ökopark területén kialakított projekt cölöpökön álló 30 férőhelyes faházas kapacitásbővítésre (8 objektum), online foglalási rendszerre és kombinált kerékpáros-kenus ökomobil flotta kialakítására terjedt ki. A speciális infrastruktúra a mellékágrendszer bármelyik pontjára el tudja szállítani a kenukat, kerékpárokat.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Pisztrángkör Egyesület
Szigetközi Természetvédelmi Egyesület

Együttműködő partnerek meghatározása:
Szálláshelyek
Aktív kiegészítő szolgáltatást nyújtó vállalkozások
Nyugat-dunántúli RMI
szlovák, osztrák oldal turisztikai szervezetei

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 2,6 millió Ft / kiadvány

Forrása: Eu-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Kellő marketing hiányában elmarad a turisztikai érdeklődés.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

Az országos ökoturizmus fejlesztési stratégia a Szigetközi TVK-ra a befogadó természet világa szlogent alkalmazza, ami utal a magas ágazati prioritási fokra a Duna mentén.

6.3.3 A térségi prémium termékek lovas bázisok, valamint a vadászat kínálatának fejlesztése, lovas-vadász, és lovas-öko programcsomagok kialakítása

Feladat leírása:

A Szigetköz lovas turisztikai képviselői kellően reprezentáltak a desztinációban. A terület egyaránt alkalmas lovas túrák, lovardai programok, kocsikázás, versenyek lebonyolítására. A legnagyobb központok Dunaszigeten, Dunakilitin és Halásziban találhatóak. A projekt előzménye a térségi szálláshelyek szabadidős programkínálatának gazdagítása a fenti települések lovardai kínálatának ajánlásával. Újszerű és egyedi lehetőséget jelent a vadászat felfuttatásával (vadászházak, vadlesek felújítása, létesítése Halászi, Máriakálnok, Darnózseli/ 100 millió Ft /év) párhuzamosan az úgynevezett vadászlovaglás programjainak kialakítása. A kombinált hasznosítás további lehetősége a holtágak, védett övezetek ökológiai megközelítésű bemutatása lóháton, valamint a gyermekek számára külön animáció szervezése. A csomagajánlatot a hírportálokon, kiadványokon el kell juttatni a célcsoportokhoz.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

Együttműködő partnerek meghatározása:
Lovardák
Szigetköz Vadásztársaság
Nyugat-dunántúli RMI
Fertő-Hanság Nemzeti Park

Az időbeli ütemezés : 2016-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 2,6 millió Ft/kiadvány

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021
magántőke

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A vadásztársaságok nem nyitottak a kooperációra. Nem alakul ki párbeszéd a szolgáltatók között.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A lovas turizmus termékfejlesztési stratégiája 2007-2013 közötti időszakra vetítve külön foglakozik a holtágak lovas turisztikai hasznosításával a Szigetközben.

6.3.4 Határon túlnyúló aktív turisztikai csomagajánlatok kidolgozása

Feladat leírása:

A Szigetközben a kerékpáros turizmus mellett önálló termékként jelentkeznek az egyéb aktív ágazatok. Ezek egyedien magas koncentrációban erősítik a desztináció kínálatát. A projekt előzménye a Lajtán kialakított Ausztriával közös vízi turisztikai projekt. A hagyományos vízi turizmus, a horgász turizmus, valamint a lovas turizmus, sport turizmus szolgáltatásai külön-külön egymástól függetlenül is csomagba rendezhetőek és a fiatal célcsoportok, családosok körében értékesíthetőek. A projekthez fel kell térképezni - a szigetközi mellett - a Duna kínálta szlovákiai és ausztriai kikötőket, horgászhelyeket, valamint a határ menti szomszédos lovas túra útvonalakat, lovas bázisokat, sportközpontokat.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Együttműködő partnerek meghatározása:
Hazai és a szomszédos országokban lévő:

- lovardák
- lovas panziók
- horgászhelyek üzemeltetői
- horgászati, vízi turisztikai, sport szolgáltatást nyújtó szálláshelyek

Nyugat-dunántúli RMI
Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság
Mosonmagyaróvári Vízisport Egyesület
Pisztrángkör Egyesület
osztrák, szlovák turisztikai szervezetek
Az időbeli ütemezés : 2013-2020
A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 2,6 millió Ft/kiadvány

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021
Magántőke

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:
Nem alakul ki párbeszéd a szolgáltatók között.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:
A termékcsomagok kialakítása a nemzeti turizmusfejlesztés alapvető feladata. A határ menti kapcsolatok turisztikai hasznosítása az országos területfejlesztési dokumentumok kiemelt pontja.

6.3.5 Tematikus utak kialakítása

Feladat leírása:

Külön féle közlekedési eszközökkel, gyalogosan megtehető tematizált tartalmú programok informatikai, kiadvány alapú megjelenítése:

-Vártúra: Pozsony-Halbturn-Mosonmagyaróvár-Győr (A projekt feltétele a Mosonmagyaróvári vár funkcionális hasznosítása)

-Templomtúra: Lébény bekapcsolása a kombinált tematikus csomagokba (Pozsony-Rajka-Halászi-Máriakálnok-Lébény-Győr)

-Folklór túra (Csallóköz, Burgenland, Lajta vidék, Rajka, Hegyeshalom, Dunasziget, Feketeerdő, Mosonmagyaróvár, Darnózseli, Lébény, Mecsér, Lipót, Ásványráró)

-Dunai Limes túraútvonalhoz való csatlakozás (A desztináció korabeli leletei, kiegészítő programok)

A felelősök meghatározása:
Várak, kastélyok üzemeltetői
Templomok, önkormányzatok
Települési folklórcsoportok, népművészet képviselői, múzeumok, tájházak
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Együttműködő partnerek meghatározása:
Nyugat-dunántúli RMI
MT ZRt

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje:

2,6 millió Ft/kiadvány
80 millió Ft Limes lelőhelyek feltárásra
2 milliárd Ft Limes termékfejlesztés, marketing, kapcsolt programok vonzerők

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021
Magántőke
Limes központi pályázati támogatás 2014-2020

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Az érintettek nem nyitottak a kooperációra. A szereplők közötti koordináció, szervező munka elégtelen.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A kulturális turizmus fejlesztési stratégia kiemelten kezeli a valódi attrakciók hasznosítását, valamint a szorgalmazza a kulturális témájú tematikus utak létesítését.

6.3.6 A kulturális turizmus fejlesztése

Feladat leírása:

A kulturális rendezvények, túrák, élményközpontok kitöltik a célcsoportok számára a holt időket, élmény dússá alakítják, és ezen keresztül megnyújtják a tartózkodási időt. Ennek megfelelően az ágazaton belül rendezvényfejlesztésre, zarándokutakhoz való csatalakozásra és az új kulturális innováció értékesítésének hatékony ösztönzésére van szükség.

6.3.6.1 Kulturális rendezvénylánc megvalósítása és csomagajánlat kialakítása

Feladat leírása:

A kulturális turizmusban, egészségturizmusban (gyógy- fogászati turizmus), aktív turizmusban érintett turisták számára biztosítani kell a színvonalas programokat. A fesztiválok minősítettek kell, hogy legyenek, és olyan programot kell nyújtaniuk, amire egyediségük révén szívesen jönnek a vendégek. A fekvésből adódóan a határ mentiség kihasználása az ismertség vonatkozásában előnyökkel járhat. A projekt előzményei a már működő nyári Friss Fesztivál, Volutafesztivál, Lipóti Kenyér és Halfesztivál, valamint a Szent István Napok. A feladat a programok csomagba rendezése és kiegészítése egy Országvásár című rendezvénnyel, valamint egy hármas határ menti nemzetközi gasztronómiai versennyel. A rendezvény egyúttal alkalmat nyújtana rögtön a határ mentén a hazai folklór, hungarikumok, gasztronómiai kultúra jelentős spektrumának bemutatkozására. A termékfejlesztés során invesztálni kell a programokba, de jól eltalált rendezvény esetén érdemes ezt megtenni, mert egy-két év után kialakulhat a fesztiválláng image-e (karneváli hangulat), ezzel párhuzamosan fokozatosan növekednek a szponzori támogatások. Olyan neves, kimagasló attrakciókat kell megnyerni, melyekre odafigyelnek az emberek.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Magyar osztrák, szlovák vendéglátók
A hazai kultúra képviselői
Egyedi, figyelemfelkeltő, attraktív színvonalas fellépők

Együttműködő partnerek meghatározása:
Nyugat-dunántúli RMI
Fesztiváliroda
Flexum Zrt.
Haller János Általános, Szakközép- és Szakiskola

Az időbeli ütemezés : 2014-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 420 millió Ft/ 1.-2. év
80 millió Ft 3. évtől

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021
MT Zrt, Kulturális alap

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem sikerül felkelteni az emberek érdeklődését. A szervezők nem hajlandók a rendezvény felfutásáig anyagilag jelentősen hozzájárulni a program sikeréhez.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A kulturális turizmus fejlesztési stratégia kiemelten kezeli a valódi attrakciók hasznosítását. Hangsúlyos tovább az intézkedési tervben a garantált programok, fesztiválakkreditáció megvalósítása.

6.3.6.2 Csatlakozás a zarándokturizmus nemzetközi programjaihoz

Feladat leírása:

Speciális vendégkört jelentenek a turizmus piacán a zarándok turisták. A desztináció rendelkezik azokkal az egyedi vonzerőkkel, melyek révén kapcsolódni tud a nemzetközi jelentőségű zarándok programokhoz. A nemzetközi programok portáljaira való felkerülés, PR, kiadványfejlesztésekben való közreműködés. A szervező munka jelentősen segít az ágazat helyzetén, egyúttal hatékonyan szolgálja a térség ismertségének növelését.

- **Szent Márton gyalogos zarándokút (Szombathelytől Tours-ig tartó Európai kulturális útvonal északi folytatása)** 100, 300, és 1000 km-es szakaszok teljesítése Szombathely érintésével.
- N10 útvonal: Lébény-Kimle-Máriakálnok-Halászi
- N11 útvonal: Halászi-Feketeerdő-Dunakiliti-Rajka-Trnava Biskupice
- N12 útvonal: Dunacsúny-Orszoszvár-Pozsony kijelel ölés alatt

- **Szent Márton „Morava" tematikus út** Halászi-Feketeerdő-Dunakiliti-Rajka-Trnava-Biskupice-Csehország
- **Mária út**: a máriakálnoki búcsújáróhely leágaztatásának megszervezése
- **Szent Jakab** zarándokút Lébényi központtal

A felelősök meghatározása:

Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

Együttműködő partnerek meghatározása:

Szent Márton Látogatóközpont Szombathely

Nyugat-dunántúli RMI
Fesztiváliroda
Flexum Zrt.
Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: -

Forrása: -

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem jut el a zarándokokhoz a célirányos üzenet a túrák tartalmáról, lehetőségéről. Elmarad a kapcsolatfelvétel a központtal.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A kulturális turizmus fejlesztési stratégia intézkedései között külön ágazatként szerepel a zarándokturizmus és annak felkarolása.

6.3.6.3 Új kulturális innováció értékesítésének hatékony ösztönzése

Feladat leírása:

Az ifjúsági korosztály számára egész évben tartalmas programot nyújt az új tudásközpont. A turisták gyakran szembesülnek a Szigetközben a programhiánnyal, rossz idő esetén az egysíkú időtöltés kényszerével. Az alközpontok Lipót, Dunakiliti, Dunasziget, Halászi egyaránt küldhetnek vendégeket érdekes programajánlat keretében a Futurába. Az objektum kikapcsolódást nyújt a fogászati turistáknak is szenvedéseikről elterelve a figyelmet. Célszerű a fogászatokkal felvenni a kapcsolatot a lehetőség népszerűsítéséhez. Többek között éppen a kedvezőtlen időjárás, holt szezon aktív eltöltését is szolgálja 2012. augusztus 18-tól a Futura Interaktív Természettudományi Élményközpont. Ez az új attrakció a fenti csoportokon túl első sorban az ifjúsági turizmus és a családi városlátogatások kiemelt célpontja lehet, amennyiben a hasznosítás hatékony marketingstratégiával párosul. A **Gyurkovics emlékszoba** kapcsolt hasznosítása például segíti ezt a folyamatot.

A felelősök meghatározása:
Futura Interaktív Természettudományi Élményközpont
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

Együttműködő partnerek meghatározása:
Flexum Gyógyfördő
Iskolák, képző intézmények
Fogászatok, szépségipari központok
Nyugat-dunántúli RMI

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 2,6 millió Ft/kiadvány

Forrása: Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem valósul meg a hatékony üzemeltetés, elmarad a kapcsolatfelvétel és a vendégforgalom.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A nemzeti ágazati stratégiában szereplő intézkedés a látogatómenedzsment ellátása, amely a hasonló központok sürgős, tervszerűen ellátott feladataira utal.

6.4 Arculatfejlesztés a marketingtevékenység keretében

Egy turisztikai desztináció legfontosabb ismérve, hogy sugározzon egyedi image-t, ami megkülönbözteti őt a versenytársaktól. A marketingmunka keretében ez az arculat nem lehet félig elkészült, csak a logóra kiterjedő, annak minden elemére hangsúlyt kell fektetni. Az általános marketingfeladatok egyéb lényeges elemei a TDM aktuális pályázata szerint megvalósulnak.

6.4.1 Szlogenalkotás

Feladat leírása:

A projekt előzménye a szigetközi desztináció logójának meghatározása volt. Fontos lépés azonban az arculat formálása érdekében a jelmondat, szlogenalkotás. A logó és a jelmondat együttesen jelenik meg az előző pontban kifejtett termékfejlesztő műhelymunka eredményeként létrejövő kiadványokon, elektronikus portálokon, LHB alkalmazásokon, social médián, hirdetéseken, rendezvényeken. A végcél, hogy a Szigetköz márka elterjedjen és pozitív jelentéstartalmat, minőséget hordozzon a desztináción belül és kívül egyaránt. A kistérség 2013-ig terjedő idegenforgalmi stratégiájában olvashatók javaslatok a jelmondat tartalmára. Egy újabb javaslat a „ Szigetköz a Duna gyermeke” szlogen, ami kifejezi tudat alatt az ifjúság felé történő nyitást, a családi mondanivalót. A jelmondat kiválasztásához lehet továbbá indítani a polgárok számára ötletversenyt, ami növeli az összetartozás érzését, lokálpatriotizmust.

A felelősök meghatározása:

Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

Együttműködő partnerek meghatározása:

Nyugat-dunántúli RMI
MT Zrt

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: -

Forrása: -

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A desztináció vezetése nem tartja fontosnak a szlogen megtervezését és így készül el az új kiadványstruktúra. A választott szlogen nem fejezi ki a térség turisztikai irányultságát.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

Minden turisztikai ágazat termékeinek értékesítése során fontos a találó szlogen megválasztása. A márka megalkotása a nemzeti fejlesztési dokumentumok sarokköve.

6.5 Marketingkommunikáció

Feladat leírása:

A tourinform iroda pályázati feladatainak megvalósítása lefedi a marketing fenti fejezetének szinte teljes spektrumát (kiadványok, hirdetések, reklámok, e-marketing, PR, kiállítások, eladásösztönzés). A kommunikációs eszközök közül ezen a ponton két fontos kiegészítő elem jelenik meg a feladatok kiegészítéseként. Az egyik az új határ menti helyzetnek megfelelő helyszíni hirdetési aktivitás, a másik a nemzetközi sajtó felé irányuló offenzíva.

6.5.1 Határ menti ajánlatok kitáblázása

Feladat leírása:

A Szigetköz egyik húzóágazata a kerékpáros turizmus, melynek környezeti, infrastrukturális feltételei az utóbbi időszakban változtak. A rajkai, hegyeshalmi határon átnyúló kerékpárút szakaszok, és a közeljövőben létesülő Dunaremetei kompátkelő turisztikai kaputájak kialakításának lehetőségét teremtette meg. Amennyiben az ide kapcsolható fejlesztések létre jönnek, azokat meg is kell jeleníteni. Ha a szabályozás engedi, már a nagy nemzetközi kerékpáros csomópontoknál jelezni kellene az új útvonalakat, azok tematikus tartalmát. Jelenleg az osztrák és a szlovák oldal kitáblázása készült el. Az elágazásoknál célszerű jelezni a magyar kínálati elemeket, illetőleg előkészíteni a közös útvonalak jelölését.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Burgenlad, Alsó-Ausztria, Lajta vidék turisztikai egyesületei
Pozsony, Csallóköz turisztikai szervezetei

Együttműködő partnerek meghatározása:
Közútkezelő szervezet
Nyugat-dunántúli RMI
MT Zrt

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 5 millió Ft / év

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A desztináció nem tartja fontosnak a határ menti kitáblázást. Nem sikerül megegyezni a határ menti partnerekkel a közös megjelenítésben.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A kerékpáros turizmus országos fejlesztési dokumentuma intézkedései alátámasztják a térségi hálózatok táblarendszerének megtervezését és kivitelezését.

6.5.2 PR tevékenység; Study tour szervezés

Feladat leírása:

A termékfejlesztés eredményeinek bemutatása az osztrák, szlovák, lengyel, résztvevők (újságírók, ágazati szakmai partnerek) számára PR cikkek formájában. A részükre megszervezett 3 napos study tour program egyúttal előkészítő eleme a következő fázisban meginduló közös termékfejlesztő tevékenységnek. A programot a fejlesztési időszak derekán és végén is célszerű megismételni. Ennek jó példája a korábban említett Lajta projekt megvalósítása is. A programot segíti tartalmának angol nyelvű mobil telefonos applikáción keresztüli megjelenítése.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

Együttműködő partnerek meghatározása:
Nyugat-dunántúli RMI
MT Zrt
Burgenlad, Alsó-Ausztria, Lajta vidék turisztikai egyesületei
Pozsony, Csallóköz turisztikai szervezetei

Az időbeli ütemezés : 2013-2016-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 2 millió Ft /év

Forrása: Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem sikerül megtalálni a megfelelő partnereket. A partnerek nem válnak érdekeltté a részvételben. A projekt eredményeként nem születik kooperáció.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

Minden turisztikai ágazat termékeinek értékesítése során fontos a partnerkapcsolatok ápolása, a nyitás, és az együttműködések áldozatos előkészítése

6.6 A szervezeti rendszer, a menedzsment fejlesztése

Feladat leírása:

A szervezeti rendszer hatékony működtetése a kitűzött célok elérésének egyik kulcsfeltétele. A menedzsment szervezettségi állapota a desztináció fejlettségi szintjéről árulkodik. Mindent meg kell tenni a munka elmélyítésének, kiterjesztésének biztosításához.

6.6.1 A TDM Iroda (tourinform) személyzeti állományának bővítése

Feladat leírása:

A megnövekvő feladatok, hatékony elvégzése érdekében 1 fővel célszerű növelni a desztináció lelkét képező tourinform iroda személyzeti állományát. Jelenleg két főállású dolgozó látja el a hagyományos tourinform feladatokat, ami kiegészül a TDM kötelezettségekkel és ebből adódóan az alább olvasható folyamatos feladatbővüléssel.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Mosonmagyaróvár önkormányzata

Együttműködő partnerek meghatározása:
Nyugat-dunántúli RMI

Az időbeli ütemezés : 2013-20

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 2 millió Ft / év

Forrása: Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem sikerül kigazdálkodni a plusz egy fő alkalmazotti bérét. A vezetés nem tartja fontosnak és kivitelezhetőnek a bővítést.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A szigetközi TDM szervezet személyi állomány túlterheltségének csökkentése a hatékony működés záloga. A Nemzeti turizmusfejlesztési stratégia, konkrétabban pedig a kistérség és a város idegenforgalmi stratégiája javaslatot tesz a helyi és térségi TDM szervezetek felállítására a Szigetközben.

6.6.2 A TDM Iroda (tourinform) funkcionális bővítése, a települések marketing feladatainak ellátása

Feladat leírása:

Az iroda feladatait bővíteni kell a Lajta projekt marketingjének és településmarketing feladatok ellátásának irányába. Ez nem mehet a kitűzött elképzelések, célok rovására; csak szinergiahatásban valósulhat meg. A hatékony működés érdekében célszerű emelni a tagdíjat az idegenforgalmi adó 50 %-os mértékére. Így a tagtelepülések marketing munkáját a tourinform iroda át tudja vállalni és könnyebbé válik a „Szigetköz brand" kiépítése, bevezetése a piacon. A fejlesztéssel párhuzamosan Mosonmagyaróvár központi logisztikai, és marketingben betöltött szerepe erősödik. További feladat a gesztor szerep betöltése az új kulturális fesztivál esetén. Csatlakozni lehet továbbá az MT ZRt évenkénti akcióihoz pl. 2013-ban az év a Magyar Turizmus minőségi Díjhoz, a Kiváló Európai Desztinációk „ÉDEN" programjához, Az év ökoturisztikai létesítménye programhoz, a V4-ek 3. piacokra történő marketingmunkájához; illetőleg a belföldi turizmus érdekében a SZÉP kártya, Erzsébet Utalvány kínálta akciókhoz.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Mosonmagyaróvár önkormányzata
Együttműködő partnerek meghatározása:
MT Zrt
Nyugat-dunántúli RMI
A Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM települései

Az időbeli ütemezés : 2013

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: a tagsági díj emelésének arányában a működési költségekből

Forrása: Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A városmarketing feladatok elvonják a figyelmet és a forrást a turisztikai elképzelések megvalósításától.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A Nemzeti turizmusfejlesztési stratégia, konkrétabban pedig a kistérség és a város idegenforgalmi stratégiája javaslatot tesz a helyi és térségi TDM szervezetek felállítására és működtetésére a Szigetközben.

6.6.3 A TDM szervezet taglétszámának folyamatos bővítése

Feladat leírása:

Különös tekintettel a termékfejlesztés irányultságára, egyes ágazatok esetén javítani kell a TDM szervezeti lefedettségén, ami szervezési feladatot jelent. A vadászati turizmus képvelőinek és a fogászati turizmus képviselőinek lefedettsége minimális. A vadászat, mint hiánypótló prémium turisztikai termék felfuttatásához feltétlenül szükséges a kapcsolatfelvétel elvégzése. A fogorvosi turizmus automatikusan több napra tölti a centrum szálláshelyeit, fogyasztásösztönzésük záloga a PR javítása irányukban. A kiemelt szereplőkön túl törekedni kell az önkormányzatok teljesebb bevonására (pl.: Feketeerdő, Dunasziget, Dunaremete, Hegyeshalom önkormányzatai)- a 19 településből jelenleg csak 8 lefedett, továbbá Kimle 2013-tól fizető tag - és a minél teljesebb szolgáltatói reprezentációra.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Mosonmagyaróvár önkormányzata

Együttműködő partnerek meghatározása:
Fogászatok
Szigetközi vadászati társaság

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje -

Forrása: -

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

A megszólítottak elzárkóznak a közeledéstől.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A Nemzeti Turizmus stratégia szerint a TDM szervezeteket az eredményes működéshez széles társadalmi bázisra kell helyezni.

6.6.4 Aktív turisztikai klaszter létesítése

Feladat leírása:

Az „együttműködve versenyezni” klaszterizációs szlogen ágazati, gyakorlati megvalósításához kedvező feltételek alakultak ki Mosonmagyaróvár hatókörzetében. A kezdeményezés bázisa a területileg és szervezetileg terjeszkedő helyi TDM. Az aktív turizmus ágazatainak (kerékpáros turizmus, vízi turizmus, lovas turizmus, horgász turizmus, sport turizmus) vonzerői, szervezetei pedig magas koncentrációban vannak jelen. A szakmai kooperáció területi kiterjesztése a klaszterszemléletnek megfelelően így jó bázisról indítható.

A Duna menti sík területek, Szigetköz-Csallóköz, a Rábaköz, illetőleg a Fertő-tó-Seewinkel, mint a határon átívelő egybefüggő kisalföldi desztináció tájegységei szereplőinek aktív kínálata így koordináltabban tud kifejlődni. A klaszter a Duna vonalán keleti irányban, a Rábaközön keresztül pedig a Nyugat-Dunántúlon dél felé kiterjeszthető.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

Együttműködő partnerek meghatározása:
Magyar Turizmus Zrt
Nyugat-dunátúli RMI
Rábaköz, Fertő-Hanság szervezetei
nyugat-dunántúli, osztrák, szlovák aktív turisztikai vállalkozások

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 15-20 millió Ft

Forrása: központi pályázati forrás

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Érdektelenség, térségi érdekellentétek.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A klaszter, mint az: „együttműködő és versenyző vállalatok, kapcsolódó és támogató iparágak, pénzügyi intézmények versenyen alapuló földrajzi koncentrációja” a korábbi országos területfejlesztési koncepció egyik építő köve. Tervben van a jövőre nézve a gyakorlati megvalósításhoz, illetőleg a meglévő intézmények bővítéséhez a kooperáció központi pályázati támogatásának megvalósítása.

6.6.5 Gasztronómiai turisztikai klaszter létesítése

Feladat leírása:

A turizmus működéséhez nélkülözhetetlen gasztronómiai kínálat, a színvonalas működtető szervezetek jelen vannak a Szigetközben és speciális, egyedi szolgáltatást nyújtanak. A szakmai kooperáció területi kiterjesztése a klaszterszemléletnek megfelelően így jó bázisról indítható. A kisalföldi desztináció tájegységeinek gasztronómiai kínálata így koordináltabban tud fejlődni. A klaszter a Duna vonalán keleti irányban, a Rábaközön keresztül a Nyugat-Dunántúlon dél felé kiterjeszthető.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

Együttműködő partnerek meghatározása:
Magyar Turizmus Zrt
Nyugat-dunátúli RMI
Mosonmagyaróvár és Környéke Gasztronómiai Egyesület
Pálinka manufaktúra Dunakiliti
Haller János Általános, Szakközép- és Szakiskola
Rábaköz, Fertő-Hanság szervezetei
nyugat-dunántúli, határ menti gasztronómiai vállalkozások

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje: 15-20 millió Ft

Forrása: központi pályázati forrás

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Érdektelenség, térségi érdekellentétek.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A klaszter, mint az: „együttműködő és versenyző vállalatok, kapcsolódó és támogató iparágak, pénzügyi intézmények versenyen alapuló földrajzi koncentrációja" a korábbi országos területfejlesztési koncepció egyik építő köve. Tervben van a jövőre nézve a gyakorlati megvalósításhoz, illetőleg a meglévő intézmények bővítéséhez a kooperáció központi pályázati támogatásának megvalósítása.

6.6.6 A szigetközi TDM szervezetnek a Nyugat-dunántúli RMI regionális TDM szervezetébe történő illesztése

Feladat leírása:

A szigetköz turizmusáért egyesület helyi TDM szervezete a kistérség és a város turizmusfejlesztési stratégiája alapján létrejött, és jól szolgálja a térség turizmusának fejlődését. Speciális helyzetű a szervezet, hiszen térségi lefedettséggel helyi státuszban működik. További feladat partnert találni a megyében a két helyi szervezet összefogásából alakuló térségi státuszú szervezettséghez. A szigetközi TDM következő lépcsőben a Nyugat-dunántúli RMI regionális TDM szervezetéhez kapcsolódik.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Mosonmagyaróvár
Együttműködő partnerek meghatározása:
Magyar Turizmus Zrt
Rábaköz szervezetei
soproni alakuló TDM

Az időbeli ütemezés : 2015-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje -

Forrása: -

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem tud a szomszédos térség kellő volumenű vendégforgalmi adatot produkálni.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A Nemzeti Turizmus stratégia szerint a TDM szervezeteknek helyi, térségi, regionális és országos egymásra épülésben kell megvalósulni.

6.6.7 A szigetközi TDM szervezet határon átnyúló pályázati aktivitásának növelése

Feladat leírása:

A szigetköz turizmusáért egyesület helyi TDM szervezete kihasználva a határ menti fekvésből származó előnyeit pályázati úton aktivizálja nemzetközi kapcsolatait turisztikai témakörben a Csallóköz, és a Fertő-tó térsége irányában.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Mosonmagyaróvár

Együttműködő partnerek meghatározása:
Magyar Turizmus Zrt
Nyugat-dunántúli RMI
EGTC
szigetközi turisztikai vállalkozások
Csallóköz, Fertő mente nemzetközi turisztikai vállalkozásai

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje 5 000 Euro

Forrása: EU-s pályázatok 2014-2021

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nem valósul meg a határ menti ágazati együttműködés, összehangolatlanság, érdektelenség, érdekellentétek miatt.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

Az országos területfejlesztési stratégiák alapköve a határ menti ágazati együttműködések megvalósítása.

6.6.8 A humán infrastruktúra fejlesztése a felsőoktatási kooperáció elmélyítése a NYME AK Turizmus Intézetével

Feladat leírása:

A kitűzött célok elérése érdekében a térségi menedzsment számára meg kell valósítani a folyamatos nyelvi, szakmai, marketingre vonatkozó képzést. A projekt előzménye a NYME AK Turizmus Intézet korábbi kapcsolata, képzései a várossal és térségével. A kooperáció keretében beindult a gyakornoki program, és a kutatási együttműködés. A jövőben lehetőséget jelent az intézmény akkreditált „Turisztikai desztináció menedzsment szervezetének vezetésére és működtetésére felkészítő szakirányú továbbképzési szakon" való részvétel. A NYME AK a jövőben hoszteszeket biztosít a szigetközi rendezvényekhez. Nyári gyakorlat keretében a hallgatók közreműködnek a TDM iroda feladatainak ellátásában. A hallgatók szerepet kapnak a Futura Interaktív Természettudományi Élményközpont munkájának segítésében is.

A felelősök meghatározása:
Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM

Együttműködő partnerek meghatározása:
NYME AK Turizmus Intézet
idegen nyelvi képző intézmények

Az időbeli ütemezés : 2013-2020

A feladat megvalósításához szükséges forrásigény nagyságrendje:

- 6 hét fölötti gyakorlat esetén a hallgatói munkadíj a minimálbér 15 %-ának mértékében / hét adható
- a TDM szakirányú továbbképzés tandíja: 85.000 Ft/félév

Forrása: Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM
Pályázati forrás

A fejlesztés megvalósításának korlátai, kockázatai:

Nincs elég hallgató a Hotel Famulus oktató szálloda feltöltésére.

Az országos termékstratégiával való kapcsolat:

A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia szerint a turisztikai felsőoktatási intézményeknek gyakorlatorientált képzést kell megvalósítani.

7. A koncepció megvalósulását mérő indikátorok

A dokumentum intézkedési tervében megfogalmazott fejlesztések hatásának ellenőrzésére célszerű egzakt mérő egységeket alkalmazni. Ezek teszik lehetővé az időbeli változások pontos nyomon követését. A TDM irodában a jelenleg rendelkezésre álló adatok bázisán egy ún. „TMIR" turisztikai menedzsment információs rendszert kell működtetni.

7.1 Az egyes indikátorok mérési módszertanának ismertetése

A rendszer alapja a jelen tanulmány keresletelemző algoritmusa szerint összeállított adatbázis. Az informatikai monitoring rendszer minden információt tárol a turistákról, azok számáról, tartózkodási idejéről, motivációiról, küldő területük földrajzi szegmentálásáról. A rendszer kialakításához segítségül lehet hívni a KSH adatait és a tagok adatszolgáltató tevékenységét. Az adatbázist egységesíteni kell, és következetesen végig vinni. A turistamozgást célszerű havi, de legalább negyedéves, majd éves bontásokban figyelni.
Az iroda kidolgoz egy standard kérdőívet, mely a turisták motivációvizsgálatára, a vendégek megelégedettségének mérésre terjed ki. A tourinform folyamatosan gyűjti a tagi véleményeket, javaslatokat a szervezet működése vonatkozásában. A kiállítások, vásárok rendszere, jó lehetőséget hordoz a potenciális turisták megkérdezésével az ismertség, igények feltérképezéséhez. A válaszok százalékos diagramos kiértékelésre kerülnek a jobb átláthatóság megkönnyítésére.

A kínálat vonatkozásában célszerű a vonzerőleltár folyamatos frissítését elvégezni. Folyamatosan figyelni kell a vonzerők funkcionális működtetését, és kidolgozni a leg-hatékonyabb üzemeltetési módokat. A fenti feladatok ellátásába bevonhatóak a NYME AK gyakornok hallgatói, illetőleg szakdolgozati feladatként is feldolgozhatók a témák.

A monitoring rendszer meghatároz bizonyos kulcs mutatókat, melyek kiemelt vizsgálata prioritást élvez. A stratégia időszakára kezdő és célértékek lettek meghatározva, melyek aktuális értékekhez való viszonyát folyamatos összehasonlító elemzések tárgyává kell tenni. Az időszakban feltételezzük a vendégéjszakák számának és a tartózkodási időnek a duplikálódását és a belföldi arány 50 %-ra emelkedését. A kiemelt küldő területek a táblázatban olvashatóak.

7.2 Kiindulási értékek

Az összehasonlító elemzések lebonyolításához a stratégia úgynevezett kiindulási monitoring értékeket javasol alkalmazni a kezdő időszak rendelkezésre álló adati alapján. A 2010-es adatok az iroda legfrissebb gyűjtéséből származnak. A 2011 évi adatok a KSH adatbázis tovább osztályozott mutatói.

13. Ábra A Szigetköz Turizmusért Egyesület „TDM" stratégiájának kiindulási monitoring értékei

Vendégéjszakák száma TDM:	2010: 129 714 (TDM adat)
Vendégéjszakák száma Mosonmagyaróvár	2010: 71 582 (TDM adat)
Átlagos tartózkodási idő:	2010: 1,8 nap (KSH adat alapján a TDM területén)
Belföldi turisták vendégéjszakáinak aránya:	2010: 1/3 rész
Német vendégéjszakák száma	2011 : 25 704 KSH
Cseh vendégéjszakák száma	2011: 19 393 KSH
Osztrák vendégéjszakák száma	2011: 16 990 KSH
Szlovák vendégéjszakák száma	2011: 5172 KSH
Lengyel vendégéjszakák száma	2011: 2272 KSH

Forrás: TDM, KSH, Készítette: DARILLA Bt.

7.3 Tervezett célértékek

Az összehasonlító elemzések lebonyolításához a célok dokumentáláshoz a stratégia úgynevezett tervezett monitoring célértékeket javasol alkalmazni a záró időszakra.

14. Ábra A Szigetköz Turizmusért Egyesület „TDM" stratégiájának tervezett monitoring célértékei

Vendégéjszakák száma TDM:	2020: 260 000
Vendégéjszakák száma Mosonmagyaróvár	2020: 140 000
Átlagos tartózkodási idő:	2020: 4 nap
Belföldi turisták vendégéjszakáinak aránya:	2020: 1/2 rész
Német vendégéjszakák száma	2020 : 38 500
Cseh vendégéjszakák száma	2020: 30 000
Osztrák vendégéjszakák száma	2020: 22 500
Szlovák vendégéjszakák száma	2020: 10 000
Lengyel vendégéjszakák száma	2020: 12 000
Távolabbi küldő területek	2020: 3000

Készítette: DARILLA Bt.

8. SWOT analízis

Összegzésként a gyorsabb átláthatóság kedvéért a stratégia a swot analízis módszerével foglalja össze a térség turizmusának főbb összefüggéseit.

15. Ábra SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
bővülő tagszerkezet	szakaszos területi lefedettség
létező TDM szervezet	nem lefedett fogorvosi turizmus a TDM területén
megvalósuló stratégiai elemek	nem lefedett a vadászati turizmus a TDM területén
a vidéki turizmus magas részaránya	erős, az időjárás szerint ingadozó szezonalitás
osztrák-magyar termékfejlesztés a Lajtán	nyugati határ menti képviselet
rugalmas tourinform iroda	alkalmazottak száma
új attrakciók	forráshiány
kiegészülő speciális infrastruktúra	új fejlesztések marketingje
határon átnyúló projektek	állami hozzájárulás csökkenése
célirányos szegmentált marketing	kevés belföldi turista
új szálláshelyek vidéken (panzió, kemping, faház)	osztrák vendégkör döntően csak fogászati keresletre
ökoturisztikai központ Dunaszigeten	2 napos tartózkodási idő
dunakiliti új wellness-business központ	alacsony turista-és vendégéjszaka szám a regionális centrumokhoz képest
téliesített lipóti termálfürdő	hálózati termékfejlesztés
a felső szakaszon a vízszint megfelelő a turizmushoz	szigetközi vízpótlás hiánya, az alsó szakaszok vízhiánya, a halállomány gyérülése
új térségi csomagajánlatok (kombinált vízi-kerékpáros turizmus)	a Mosoni-Duna és Lajta rehabilitáció csak folyamatban
fejlődő kiadványstruktúra	rendszertelen kulturális programkínálat
új kaputájak megnyitása	Ausztria munkaerő elszívása
változatos vonzerőstruktúra	stratégiai vonzerő pontok funkcionális ellehetetlenülése

Lehetőségek	Veszélyek
tagdíj emelése	kevés forrás
alkalmazottak számának növelése	a fejlődő keresleti trend elmaradása
tagok számának növelése	közömbösség
a Szigetköz rehabilitációja és vízpótlása	a Szigetköz környezeti károsodása
a térségi lefedettség kiterjesztése a teljes Szigetközre	térségi érdektelenség
vidékfejlesztési, 2014 évtől kohéziós pályázatok	recesszió elmélyülése
új térségi fejlesztések	kereslet hiánya
célcsoportok aktívabb bevonása	növekedő versenyhelyzet
új minőségi szálláshelyek	alvó települések
márkaépítés	a határ menti gazdasági alapú kooperáció elmaradása
országos akciókhoz kapcsolódás	likviditási problémák jelentkezése
osztrák vendégkör megnyerése	a Szigetköz két részre szakadása
hármas határ menti projektek	a térségi TDM meghiúsulása
kétoldalú projektek	eltúlzott versenypozíciók
lokálpatrióta vonzerőmentő akciók indítása	civil partnerek hiánya

Készítette: DARILLA Bt.

9. Melléklet

2. Ábra A vendégéjszakák összesített számának időbeli változása a desztináció kereskedelmi szálláshelyein, és 2008-tól a desztináció tagszálláshelyein

2000 KSH		**2005 KSH**	
1. Mosonmagyaróvár (86 480) 2. Hegyeshalom (9 157) 3. Dunakiliti (5 648) 4. Lipót (5 625) 5. Hédervár (2 148) 6. Mecsér (1 799) 7. Dunasziget (960) 8. Ásványráró (627) 9. Dunaremete (409) 10. Kimle (315)		1. Mosonmagyaróvár (58 205) 2. Hegyeshalom (32 127) 3. Lipót (21 496) 4. Dunakiliti (11 152) 5. Rajka (1 852) 6. Mecsér (917) 7. Halászi (770) 8. Hédervár (616) 9. Jánossomorja (303) 10. Kimle (295)	
2008 TDM adat	**2009 TDM adat**	**2010 TDM adat**	**2011 KSH**
1.Mosonmagyaróvár (68 460) 2.Lipót (21 821) 3.Dunakiliti (10055) 4.Hédervár (8999) 5.Dunasziget (8647) 6.Halászi (2006) 7.Hegyeshalom (1931) 8.Rajka (1540) 9.Mecsér (1100) 10.Kimle (710) 11.Novákpuszta (387) 12.Darnózseli (208) 13.Ásványráró (105) 14.Dunaremete (102) 15.Jánossomorja (50) 16.Máriakálnok (26) Össz.: 126 147	1.Mosonmagyaróvár (70 427) 2. Lipót (19 808) 3.Dunasziget (9 908) 4. Hédervár (9 670) 5. Dunakiliti (8 552) 6. Halászi (2 093) 7. Hegyeshalom (1880) 8. Rajka (1 660) 9. Mecsér (1 456) 10. Novákpuszta (592) 11. Kimle (450) 12. Darnózseli (219) 13. Dunaremete (149) 14.Ásványráró (93)	1.Mosonmagyaróvár (71 582) 2. Lipót (19 217) 3. Hédervár (10 692) 4. Dunakiliti (9 726) 5. Dunasziget (8636) 6. Hegyeshalom (2230) 7. Halászi (2 168) 8. Rajka (1 350) 9. Mecsér (1 326) 10. Kimle (510) 11. Novákpuszta (321) 12. Ásványráró (186) 13. Dunaremete (62) 14. Jánossomorja (55) 15. Darnózseli (41) 16. Máriakálnok (6)	1.Mosonmagyaróvár (100 199) 2. Hegyeshalom (41607) 3. Dunakiliti (16141) 4. Lipót (14 765) 5. Hédervár (2 746) 6. Kimle (948) 7. Rajka (861) 8. Dunasziget (760) 9. Halászi (729) 10. Mecsér (690) 11. Jánossomorja (0)

Forrás: KSH, tourinform TDM adatbázis

3. Ábra A vendégéjszakák számának időbeli változása a desztináció kereskedelmi szálláshelyein, és 2008-tól a desztináció tagszálláshelyein belföldi bontásban

2000 KSH		**2005 KSH**	
1. Mosonmagyaróvár (25 223) 2. Dunakiliti (3 530) 3. Lipót (2 597) 4. Hédervár (1 719) 5. Mecsér (1 398) 6. Hegyeshalom (770) 7. Dunasziget (666) 8. Dunaremete (409) 9. Ásványráró (306) 10. Kimle (64)		1. Lipót (18 970) 2. Mosonmagyaróvár (18 460) 3. Dunakiliti (9 872) 4. Hegyeshalom (2 960) 5. Rajka (1 333) 6. Mecsér (718) 7. Hédervár (489) 8. Halászi (346) 9. Jánossomorja (297) 10. Kimle (295)	
2008 TDM telep.	**2009 TDM telep.**	**2010 TDM telep.**	**2011 TDM telep.**
1. Mosonmagyar-óvár (29 021) 2. Lipót (17 889) 3. Dunakiliti (13 379) 4. Hédervár (3 613) 5. Hegyeshalom (3 496) 6. Mecsér (1 121) 7. Rajka (1 120) 8. Jánossomorja (436) 9. Halászi (404) 10. Kimle (343)	1. Mosonmagyaróvár (30 932) 2. Lipót (14 375) 3. Dunakiliti (9 306) 4. Hegyeshalom (2 628) 5. Hédervár (2 618) 6. Mecsér (1 361) 7. Kimle (576) 8. Rajka (561) 9. Jánossomorja (462) 10. Halászi (329)	1. Mosonmagyar-óvár (24 150) 2. Lipót (12 468) 3. Dunakiliti (10 268) 4. Hegyeshalom (2 295) 5. Hédervár (1 702) 6. Mecsér (1 452) 7. Rajka (594) 8. Dunasziget (404) 9. Kimle (321) 10. Halászi (253) 11. Jánossomorja (98)	1. Mosonmagyar-óvár (29 741) 2. Lipót (11 836) 3. Dunakiliti (10 462) 4. Hegyeshalom (2 636) 5. Hédervár (1 294) 6. Kimle (932) 7. Mecsér (602) 8. Dunasziget (572) 9. Rajka (421) 10. Halászi (226) 11Jánossomorja (0)

Forrás: KSH, tourinform TDM adatbázis

4. Ábra A vendégéjszakák számának időbeli változása a desztináció kereskedelmi szálláshelyein, és 2008-tól a desztináció tagszálláshelyein külföldi bontásban

2000 KSH	**2005 KSH**
1. Mosonmagyaróvár (61 257) 2. Hegyeshalom (8 387) 3. Lipót (3 028) 4. Dunakiliti (2 118) 5. Hédervár (429) 6. Mecsér (401) 7. Ásványráró (321) 8. Dunasziget (294) 9. Kimle (251) 10. Dunaremete (0)	1. Mosonmagyaróvár (39 745) 2. Hegyeshalom (29 167) 3. Lipót (2 526) 4. Dunakiliti (1 280) 5. Rajka (519) 6. Halászi (424) 7. Mecsér (199) 8. Hédervár (127) 9. Jánossomorja (6) 10. Kimle (0)

2008 TDM telep.	**2009 TDM telep.**	**2010 TDM telep.**	**2011 TDM telep.**
1. Mosonmagyar-óvár (56 396) 2. Hegyeshalom (36 808) 3. Lipót (2 918) 4. Hédervár (861) 5. Dunakiliti (739) 6. Halászi (703) 7. Rajka (620) 8. Kimle (41) 9. Mecsér (39) 10. Jánossomorja (1)	1. Mosonmagyar-óvár (64 350) 2. Hegyeshalom (35 073) 3. Lipót (3 942) 4. Dunakiliti (1 404) 5. Hédervár (716) 6. Rajka (581) 7. Halászi (489) 8. Mecsér (65) 9. Kimle (28) 10. Jánossomorja (0)	1. Mosonmagyar-óvár (66 588) 2. Hegyeshalom (33 583) 3. Lipót (2 772) 4. Dunakiliti (1 891) 5. Hédervár (1 499) 6. Rajka (557) 7. Halászi (520) 8. Mecsér (77) 9. Kimle (76) 10. Dunasziget (0) 11. Jánossomorja (0)	1. Mosonmagyar-óvár (70 458) 2. Hegyeshalom (38 971) 3. Dunakiliti (5 679) 4. Lipót (2 929) 5. Hédervár (1 452) 6. Halászi (503) 7. Rajka (440) 8. Dunasziget (188) 9. Mecsér (88) 10. Kimle (16) Jánossomorja (0)

Forrás: KSH, tourinform TDM adatbázis

5. Ábra Az összesített vendégszám időbeli változása a desztináció kereskedelmi szálláshelyein, és 2008-tól a desztináció tagszálláshelyein

2000 KSH		**2005 KSH**	
1. Mosonmagyaróvár (43 977) 2. Hegyeshalom (8 800) 3. Lipót (2 000) 4. Dunakiliti (1 962) 5. Hédervár (1 421) 6. Mecsér (796) 7. Dunasziget (450) 8. Ásványráró (222) 9. Kimle (174) 10. Dunaremete (112)		1. Hegyeshalom (31 093) 2. Mosonmagyaróvár (29 099) 3. Lipót (10 962) 4. Dunakiliti (5 331) 5. Rajka (844) 6. Halászi (538) 7. Mecsér (464) 8. Hédervár (456) 9. Kimle (259) 10. Jánossomorja (166)	
2008 TDM telep.	**2009 TDM telep.**	**2010 TDM telep.**	**2011 TDM telep.**
1. Mosonmagyar-óvár (40 163) 2. Hegyeshalom (36 934) 3. Lipót (10 325) 4. Dunakiliti (6 681) 5. Hédervár (2 382) 6. Rajka (1 191) 7. Halászi (1 028) 8. Mecsér (532) 9. Jánossomorja (425) Kimle (339)	1. Mosonmagyar-óvár (40 450) 2. Hegyeshalom (35 471) 3. Lipót (8 811) 4. Dunakiliti (4 884) 5. Hédervár (1 883) 6. Rajka (858) 7. Halászi (818) 8. Mecsér (575) 9. Kimle (443) 11.Jánossomorja (140)	1. Mosonmagyar-óvár (39 636) 2. Hegyeshalom (33 676) 3. Lipót (6 823) 4. Dunakiliti (5 865) 5. Hédervár (1 742) 6. Halászi (771) 7. Rajka (702) 8. Mecsér (425) 9. Kimle (343) 10. Dunasziget (78) 11.Jánossomorja (37)	1. Mosonmagyaróvár (45 297) 2. Hegyeshalom (37 586) 3. Dunakiliti (7 674) 4. Lipót (6 872) 5. Hédervár (1 713) 6. Kimle (948) 7. Halászi (729) 8. Rajka (567) 9. Mecsér (304) 10. Dunasziget (217) 11.Jánossomorja (0)

Forrás: KSH, tourinform TDM adatbázis

6. Ábra A vendégszám időbeli változása a desztináció kereskedelmi szálláshelyein, és 2008-tól a desztináció tagszálláshelyein belföldi bontásban

2000 KSH		**2005 KSH**	
1. Mosonmagyaróvár (17 413) 2. Hédervár (1 189) 3. Lipót (849) 4. Dunakiliti (802) 5. Hegyeshalom (677) 6. Mecsér (630) 7. Dunasziget (282) 8. Ásványráró (121) 9. Dunaremete (112) 10. Kimle (33)		1. Mosonmagyaróvár (12 658) 2. Lipót (10 197) 3. Dunakiliti (4 693) 4. Hegyeshalom (2 790) 5. Rajka (565) 6. Hédervár (375) 7. Mecsér (346) 8. Kimle (259) 9. Halászi (246) 10. Jánossomorja (163)	
2008 TDM telep.	**2009 TDM telep.**	**2010 TDM telep.**	**2011 TDM telep.**
1.Mosonmagyaróvár (15 205) 2.Lipót (9 323) 3.Dunakiliti (6 264) 4.Hegyeshalom (2 823) 5.Hédervár (1 874) 6.Rajka (650) 7.Mecsér (495) 8.Jánossomorja (424) 9.Halászi (354) 10.Kimle (302)	1. Mosonmagyaróvár (15 376) 2. Lipót (7 113) 3. Dunakiliti (4 319) 4. Hegyeshalom (1 994) 5. Hédervár (1 445) 6. Mecsér (533) 7. Rajka (487) 8. Kimle (417) 9. Halászi (329) 10. Jánossomorja (140)	1.Mosonmagyaróvár (13 866) 2.Lipót (5 632) 3.Dunakiliti (5 131) 4.Hegyeshalom (1 920) 5.Hédervár (928) 6.Rajka (368) 7.Mecsér (348) 8.Kimle (269) 9.Halászi (253) 10.Dunasziget (78) 11.Jánossomorja (37)	1. Mosonmagyaróvár (15 763) 2. Lipót (5 581) 3. Dunakiliti (5 196) 4. Hegyeshalom (2 152) 5. Kimle (932) 6. Hédervár (836) 7. Mecsér (266) 8. Rajka (262) 9. Halászi (226) 10. Dunasziget (154) 11. Jánossomorja (0)

Forrás: KSH, tourinform TDM adatbázis

7. Ábra A vendégszám időbeli változása a desztináció kereskedelmi szálláshelyein, és 2008-tól a desztináció tagszálláshelyein külföldi bontásban

2000 KSH		**2005 KSH**	
1. Mosonmagyaróvár (26 564) 2. Hegyeshalom (8 123) 3. Dunakiliti (1 160) 4. Lipót (1 151) 5. Hédervár (232) 6. Dunasziget (168) 7. Mecsér (166) 8. Kimle (141) 9. Ásványráró (101) 10. Dunaremete (0)		1. Hegyeshalom (28 303) 2. Mosonmagyaróvár (16 441) 3. Lipót (765) 4. Dunakiliti (638) 5. Halászi (292) 6. Rajka (279) 7. Mecsér (118) 8. Hédervár (81) 9. Jánossomorja (3) 10. Kimle (0)	
2008 TDM telep.	**2009 TDM telep.**	**2010 TDM telep.**	**2011 TDM telep.**
1. Hegyeshalom (34 111) 2. Mosonmagyaróvár (24 958) 3. Lipót (1 002) 4. Halászi (674) 5. Rajka (541) 6. Hédervár (508) 7. Dunakiliti (417) 8. Kimle (37) 9. Mecsér (37) 10.Jánossomorja (1)	1. Hegyeshalom (33 477) 2. Mosonmagyaróvár (25 074) 3. Lipót (1 698) 4. Dunakiliti (565) 5. Halászi (489) 6. Hédervár (438) 7. Rajka (371) 8. Mecsér (42) 9. Kimle (26) 10. Jánossomorja (0)	1.Hegyeshalom (31 756) 2.Mosonmagyar-óvár (25 770) 3.Lipót (1 191) 4.Hédervár (814) 5.Dunakiliti (734) 6.Halászi (518) 7.Rajka (334) 8.Mecsér (77) 9.Kimle (74) 10.Dunasziget (0) 11.Jánossomorja (0)	1. Hegyeshalom (35 434) 2. Mosonmagyar-óvár (29 534) 3. Dunakiliti (2 478) 4. Lipót (1 291) 5. Hédervár (877) 6. Halászi (503) 7. Rajka (305) 8. Dunasziget (63) 9. Mecsér (38) 10. Kimle (16) 11.Jánossomorja (0)

Forrás: KSH, tourinform TDM adatbázis

8. Ábra Mosonmagyaróvár vonzerőleltára

Természeti vonzerő	Műemlék, kultúrtörténeti emlékhely	Programlehetőségek, rendezvények a helyi lakosság számára	Programlehetőségek, rendezvények a turisták, vendégek számára
• Mosoni-Duna és a Lajta találkozásánál fekszik • Folyópartok menti sétányok • Wittmann Antal Park • Termálvíz	• Vár épülete (Vármúzeum, nem működik) • Anna-kápolna a XVIII. sz.-ból • Nepomuki Szent János szobor (1744) • Habsburg főhercegi kastély • Habsburg Frigyes főherceg ülőszobra (2006) • Neoreneszánsz Városháza (1892) • Cselley-ház: Gyurkovich Tibor képzőművészeti gyűjteménye, római kori kőtár	• Mosonmagyaróvári Nyár • Bábkert • Lajta Expo • Mosonmagyaróvári Várjátékok • Téli Fesztivál • FUTURA tudásközpont az iskolás korosztálynak, családoknak	• Flesch Károly Hegedűverseny • Nemzetközi Makettkiállítás • „Szigetköz ízei, vármegye borai” – gasztronómiai fesztivál • Fúvószenekari találkozó • Katica Gyermek Néptánc-fesztivál • Határ menti országvásár, karnevál • Őszi Zenei Hetek • Barátság útja Kerékpártúra • Art Flexum Művésztábor és kiállítás

Természeti vonzerő	**Műemlék, kultúrtörténeti emlékhely**	**Programlehetőségek, rendezvények a helyi lakosság számára**	**Programlehetőségek, rendezvények a turisták, vendégek számára**
	• Szent Gotthárd római katolikus templom a XVIII. sz.-ból (Habsburg-kripta) • Szent László szobra (Lebó Ferenc -1993) • Evangélikus templom (neogót) • Hansági Múzeum klasszicista épülete: helytörténeti kiállítás • Református templom az erdélyi fatemplomok mintájára • Rozália-kápolna a XVIII. sz.-ból • Flesch Károly hegedűművész szülőháza • Mosoni Nepomuki Szent János plébániatemplom • Szent István király szobra (Lebó Ferenc -2000) • 1956-os forradalom emlékműve a Gyász téren • Európa-kő (2004)		• Néptánctalál-kozó • Színjátszófeszti-vál • Városnéző séták • Vízitúrák • Fürdés a Termálfürdő-ben • Kerékpártúrák • Horgászat • Strandolás a természetes folyóvízben • FUTURA kiállítás

Forrás: Saját összeállítás

9. Ábra A Szigetközi TDM térségi vonzerőleltára
(Nemzetközi vonzerő:N, országos vonzerő:O)

Idegenforgalmi vonzerők: Szigetközi települések				
Település neve	**Természeti vonzerő**	**Műemlék, kultúrtörténeti emlékhely**	**Programlehetőségek, rendezvények a helyi lakosság számára**	**Programlehetőségek, rendezvények a turisták, vendégek számára**
Rajka	• Északról a Duna főága, délről a Mosoni-Duna kanyargós ága határolja	• Római katolikus templom a XVIII.sz.-ból gótikus alapokon O • Barokk Kálvária-szobor-csoport N,O • Evangélikus templom (késő barokk) N,O • Nepomuki Szent János szobor (1764) N,O • Stahrenberg-ház • Zichy-kastély • Hármashatár-menti szoborpark	• Búcsú • Falunap • Kocsmakupa • Hősök napja	• Néptánctalálkozó • Veterán tűzoltó verseny • Veterán autós találkozó (Aranykárász Kemping) • Vízitúrák • Kerékpártúrák
Dunakiliti	• Dunai mellékágrendszer	• Batthyányi-Strattmann kastély és emlékszoba • Neogótikus római katolikus templom • Boldog Batthyányi-Strattmann László szobra • Német Villa • „Duzzasztómű” • Szitás Gergely bőrdísz-műves mester lószerszá-mokat készít	• Búcsú • Falunap • Sportnap	• Szigetközi Vízifesztivál, kenumaraton • Lovasversenyek, tereplovaglás • Amatőr színjátszók fesztiválja • Vízitúrák • Vadászat • Horgászat • Tenisz

Halászi	• Mosoni-Duna partján fekszik – „Szigetköz kapuja”	• Szt. Márton római katolikus templom a XVIII.sz.-ból N,O • Nepomuki Szent János kápolna O • Népi parasztbarokk lakóházak O	• Búcsú • Falunap Party Csárda Szabadidőközpont szervezésében: • Vízparty Majális NO • Party Show • Családi nap • Adventi hangverseny	• Szigetközi ételkülönlegességek (Party Csárda) • Kerékpártúrák, kerékpár szálló • Vízitúrák szervezése • Kemping program • Horgászat,squash • Sétakocsikázás • Bábfesztivál • Sétahajózás • Szigetközi fateknős evezős verseny (Falunap) • Lovaglás (Babos-major) • Lovasbandérium bemutatói • Országos szintű Német Juhászkutya Klubkiállítás • Országos Military Lovasverseny
Kimle	• Mosoni-Duna partján fekszik, a folyó körbeveszi a települést	• A község 3 falu egyesülésével jött létre 1966-ban (Horvátkimle, Magyarkimle, Novák-puszta), így 3 római katolikus temploma van – a magyarkimleit a XIII.sz-ban kezdték építeni (román kori bélletes kapu)	• Búcsúk – minden falurész máskor tartja • Majális • Vízikarnevál – aug.20. • Német nap • Horvát nap • Borbála-járás – horvát szokás • Adventi koncert	• Májusfakitáncolás – Nemzetiségi találkozó • Németek megyei kórustalálkozója • Horgászat • Vízitúrák,kikötő pont • Kemping program

		• 110 éves hársfa, alatta a Szentháromság-szoborral O • IV.Béla király szobra • Horvátok letelepedésének emlékműve • Mate Mersic Miloradic horvát tudós pap emlékműve • Kitelepített németek emléktáblája • Gesztenyefasor az I.világháborús hősök tiszteletére • Kálvária – fából faragott stációk O		
Mecsér	• Mosoni-Duna partján fekszik	• Neoromán katolikus templom • Egykori hajómolnárok és vízi fuvarozók által lakott és szépen helyreállított házak	• Búcsú • Falunap • Ladikos fesztivál	• Horgászat • Kerékpártúra • Vízitúrázás • Kemping program
Dunasziget	• Dunai mellékágrendszer vízivilága, szigetei, amelyek a település egyes részeinek a nevét is viselik: Cikola-, Sérfenyő-, Doborgazsziget	• Tájház • Székelykapu emlékhely • Denkpáli-hallépcső • Varga György festőművész galériája • Erdei Iskola Ökopark és Szabadidőpark	• Búcsú • Falunap • Tájevező verseny	• Ökopark • Horgászat • Vízitúrák • Strandolás természetes vizekben • Kerékpározás • Tereplovaglás • Sétakocsikázás, tenisz

Dunaszeg				• Kerékpártúra
Novákpuszta				• Kerékpártúra • Kemping program
Hegyeshalom	• Bányatavak • Stettni-tó és szabadidőpark • Lajta folyó közelsége • Túzok rezervátum	• XIII.századi gótikus katolikus templom • Klasszicista evangélikus templom • Hazánk legforgalmasabb nemzetközi határátkelőhelye	• Falunap • Búcsú • Nyárbúcsúztató • Szivárvány Családbarát Klub egészségnevelő programok • Gyermeknap	• Országos búvárverseny • Szabadidőpark • Búvárkodás a bányatavakban • Horgászat • Strandolási lehetőség • Kórustalálkozó • Fúvószenekari találkozó
Lébény	• Hanság és a Mosoni-síkság találkozásánál fekszik • Hansági gyepterület és a tölgyerdők is védettek • Forrástavak	• XIII.sz.-ban épített Szent Jakab-templom. MO egyik legjelentősebb románkori temploma N • Tájház – állattartás és földművelés eszközei	• Búcsú • Falunap	• Júniusi Dalünnep • Templomi hangversenyek • Néptáncfesztivál • Természetjárás • Horgászat • Kerékpártúra
Jánossomorja	• Hanságban fekszik – Hanság Nagyerdő, Madárerdő	• Mosonszentpéteri római katolikus templom árpádkori alapokon • Pusztasomorjai Szt. István római katolikus templom • Hármashalom-emlékmű (Szt. István kori MO 52 megyéjének földjéből) • Andaui-híd – 1956-os határnyitás emlékműve – Nemzetközi művésztelep	• Búcsú • Gödör-napok • Karácsonyi forgatag	• Megyei ifjúsági találkozó • Természetjárás • Horgászat • Kerékpártúra

		• Szórádi féle hengermalom • Esterházy-puszta: korabeli magtárak, istállók • Német parasztbarokk műemlék jellegű épületek		
Dunaremete	• Öreg-Duna partja (vízi határátkelőhely) • Horgásztavak • Platánsor a hajóállomáshoz vezető út mentén	• Római katolikus templom • Szent Rozália kápolna • Dunai Hajós emlékmű - Hajóállomás	• Búcsú • Falunap • Öregek napja • Legényavatás	• Horgászat • Vadászat • Vadfarm megtekintése (mangalica tenyészet) • Sétakocsikázás • Lovastalálkozó • Piknik az Öreg-Duna partján
Lipót	• Nagy-Duna menti település • Lipóti Holt-Duna területe – tündérrózsás morotvató- és a hozzá tartozó tanösvény • Termálvíz • Darnózseli felé vezető vadgesztenye-fasor	• Római katolikus templom barokk stílusban • Millenniumi emlékmű és kettős kereszt • 1854-ben épült kápolna • Szabadság utca 46. és a Fő utca 4. szám alatti házak a régi népi építészetet idézik.	• Falunap • Búcsú • Lipótról elszármazottak találkozója • Kórustalálkozó • Adventi hangverseny	• Strandolás a termál- és élményfürdőben • Horgászat • Vadászat • Kerékpártúra, tenisz • Motorcsónakázás • Gyalogtúra, ladik • Sétakocsikázás • Időszaki fotó- és képzőművészeti kiállítás • Nemzetközi kerékpárverseny • Lovasverseny
Darnózseli	• Zseli-erdő és az ősgyep • Darnózseli-Lipót közti gesztenyefasor	• Neogótikus római katolikus templom • Temetőkápolna • Franciaoszlop „Kőkip”	• Szent Balázs járás (az óvodások iskolába történő meginvitálása) • Májusfa állítás	• Egyetemes Imahét - Ökumenikus Istentisztelet (minden év január II. fele)

	• Millenniumi hársfák • Mikota-horgásztó	• Millenniumi Emlékpark (telepítve: 1896) • Honismereti gyűjtemény (iskola) • Hartay-ház (Fő u. 58. Épült: az 1800-as évek végén) • Zsidó- temető (kialakítva: 1830-as években) • Holocaust emlékfal és emléktábla (állítva: 1985-ben, izraelita temető) • Csuhéfonó népművész (Sipos Anna) • Szigetköz néptáncegyesület	• Falunap – Községi Majális • Községi Anyák Napja • Községi Szent Flórián Nap • Pünkösdölés • Májusfa kitáncolás • Községi Gyermeknap • Szent István napi Vigadalom • Községi Búcsú • „Községi nyugdíjas Nap” • Október 23.- ünnepi testületi ülés. Ünnepség és a község „Pro Urbe” díjainak átadása • Községi Adventi Gyertyagyújtás – Betlehem állítás • Pásztorjárás • „Aprószenteki legényavató” Néptáncosok estje	• „Szigetköz Kupa” – autó ügyességi verseny • Péter-Pál Napi Nemzetközi Néptáncfesztivál • Szigetközi Krumpli Nap • Horgászat • Kerékpározás
Hédervár	• Kastélypark értékes növényállománya természetvédelmi terület • Híres fái között országos hírre tett szert a Boldogasszony-templom előtt álló csaknem 800 éves Árpád-fa (kocsányos tölgy) • Kastélytól nyugatra áll a nevezetes Kont fa - egy régi tőről (1200-as évek) fakadt fiatal fa.	• Reneszánsz várkastély • Boldogasszony temetőkápolna – a XVII.sz.-ban loretói kápolnával bővítik az északi oldalt (Mária kegyhely) • Szent Mihály templom • Kont emlékhely • Burgonyabogár-emlékmű • Peregrinus kápolna • Pestis-oszlop	• Falunap • Búcsú • Boldogasszony napok • Civil nap a sportpályán • Tűzoltók napja	• Kont Lovasegyesület lovastalálkozója • Kerékpározás • Konferenciák, továbbképzések a kastélyban • Kulturális estek, esküvők szervezése a kastélyban • Séta a kastélyparkban
Ásványráró	• Öreg-Duna partja	• Az ásványi Szt. András	• Búcsú	• Nemzetközi

	• Dunai mellékágrendszer szigetvilága • Kálvária mellett álló fekete nyárfa	plébániatemplom • A rárói Szt. Rókus templom • Kálvária - Golgota • Duna-szabályozás emlékműve • II.vh.-ban elsüllyedt vasbeton hajó (feltáratlan)	• Lucázás • Mendikálás	Néptáncfesztivál • Kerékpártúrák • Csónakázás-motorcsónakázás • Vízisíelés, tenisz • Kajakozás, kenuzás • Horgászat • Jachttal való utazás
Máriakálnok	• Mosoni-Duna partján fekszik – hangulatos ligeterdők övezik (Pihenőpark és csónakkikötő) • Temálvízkincs	• Térség legismertebb búcsújáró helye: neoromán kápolna szentélyében található a Csodatévő Szűz Mária szobra • Római katolikus templom a XVII.sz.-ból • Reményik Lótenyésztési Központ • Díjlovagló- és Kiképző Központ	• Búcsú • Falunap • Majális • Nyugdíjas-találkozó • Sportnap (női foci, tekecsapat)	• Zarándokhely (Pünkösd utáni első vasárnap) • Nemzetiségi találkozó • Festmény, fotó- és szoborkiállítások • Strandolás a természetes folyóvízben • Horgászat • Lovaglás, lovasversenyek (Országos Díjlovagló és Díjugrató Bajnokság) • Kerékpártúra • Vízitúrázás • Gyalogtúra • Rosarium • Tájház
Feketeerdő	• Mosoni–Duna által három oldalról körülölelt település • 1896-ban és 2000-ben a Hét vezér tiszteletére ültetett 7-7 tölgyfa	• Római katolikus templom a XIX.sz.-ból • Ősmagyar állatfajtákat bemutató állatpark • Ősmagyar íjakat készítő mester (Grózer Csaba)	• Búcsú • Falunap • Anyák napja • Gyermeknap • Húsvétkor nős-nőtlen futballmérkőzés	• Horgászat • Vadászat • Vízitúrák • Természetvédelmi Egyesület

10. Ábra EuroVelo Európai Kerékpárút Hálózat

az Európai Kerékpáros Szövetség terve

(EuroVelo 6, 9)

Forrás: http://www.futas.net

11. Ábra Kiépített és tervezett kerékpárutak a Szigetközben és a Csallóköz peremén

Építendő kerékpárút: Mosnmagyaróvár-Jánossomorja; Mosonmagyaróvár-Dunakilitit

Tervezett kompátkelő

Meglévő csallóközi kerékpárút

Forrás: http://www.szigetkozportal.hu/, szerkesztés: Darilla Bt.

10. Projekttábla

6.1 Az eredeti kínálat fejlesztése	***27.***
6.1.1 A belső vonzerők közúti infrastruktúrájának fejlesztése	**28.**
6.1.2 A Szigetköz vízutánpótlása	**29.**
6.2 A termékfejlesztést megalapozó speciális turisztikai beruházások	***31.***
6.2.1 Casino fejlesztés Bezenyén	**31.**
6.2.2 Szállodafejlesztés; **-os wellness hotel, konferenciakapacitással Mosonmagyaróváron**	**32.**
6.2.3 Turisztikai termékek és szolgáltatások családbaráttá fejlesztése Mosonmagyaróváron	**33.**
6.2.4 Térségi kempingfelújítások és a falusi turizmus szálláshelyeinek megújítása	**35.**
6.2.5 Kerékpárút építés a Dunakiliti-Mosonmagyaróvár szakaszon	**36.**
6.2.6 Kerékpárút építés a Jánossomorja-Mosonmagyaróvár szakaszon	**37.**
6.2.7 Kerékpárút építés a Szigetköz belső területein (Lipót, Dunaremete, Püski, Halászi, Dunasziget, Dunakiliti)	**38.**
6.2.8 Kerékpáros látogatóközpont létesítése Mosonmagyaróváron	**39.**
6.2.9 A mosonmagyaróvári vár idegenforgalmi hasznosítása	**40.**
6.2.10 Kikötőfejlesztés Mosonmagyaróváron a Lajtán és a Mosoni-Dunán	**41.**
6.2.11 A termálfürdő gyógymedencéinek teljes lefedése Lipóton	**42.**
6.2.12 Ökoturisztikai objektum kialakítása, interpretációfejlesztés	**43.**
6.2.13 Az új kaputáj (Dunaremete térsége) származtatott közlekedési kapcsolatainak a kialakítása (elektromos kerékpár, kerékpár, minivonat)	**45.**
6.3 A termékstruktúra kialakítása, termékfejlesztés	***46.***
6.3.1 Piacszegmentáció, a termékfejlesztés koordinált megvalósítása	**46.**
6.3.2 Térségi, határon átívelő kerékpáros csillagtúra programok kialakítása és a szálláshelyi kínálatban való elhelyezése	**49.**
6.3.2.1 A ágazat típus: kerékpáros turizmus	**49.**
6.3.2.2 B ágazat típus: ökoturisztikai irányultságú csomagtúrák	**50.**
6.3.2.3 C ágazat típus: Aktív vízi-kerékpáros kombinált csomagtúrák	**51.**
6.3.3 A térségi prémium termékek lovas bázisok, valamint a vadászat kínálatának fejlesztése, lovas-vadász, és lovas-öko programcsomagok kialakítása	**52.**
6.3.4 Határon túlnyúló aktív turisztikai csomagajánlatok kidolgozása	**53.**

6.3.5 Tematikus utak kialakítása	**54.**
6.3.6 A kulturális turizmus fejlesztése	**55.**
6.3.6.1 Kulturális rendezvénylánc megvalósítása és csomagajánlat kialakítása	**55.**
6.3.6.2 Csatlakozás a zarándokturizmus nemzetközi programjaihoz	**56.**
6.3.6.3 Új kulturális innováció értékesítésének hatékony ösztönzése	**57.**
6.4 Arculatfejlesztés a marketingtevékenység keretében	**58.**
6.4.1 Szlogenalkotás	**58.**
6.5 Marketingkommunikáció	**59.**
6.5.1 Határ menti ajánlatok kitáblázása	**59.**
6.5.2 PR tevékenység; Study tour szervezés	**60.**
6.6 A szervezeti rendszer, a menedzsment fejlesztése	**61.**
6.6.1 A TDM Iroda (tourinform) személyzeti állományának bővítése	**61.**
6.6.2 A TDM Iroda (tourinform) funkcionális bővítése, a települések marketing feladatainak ellátása	**62.**
6.6.3 A TDM szervezet taglétszámának folyamatos bővítése	**63.**
6.6.4 Aktív turisztikai klaszter létesítése	**63.**
6.6.5 Gasztronómiai turisztikai klaszter létesítése	**64.**
6.6.6 A szigetközi TDM szervezetnek a Nyugat-dunántúli RMI regionális TDM szervezetébe történő illesztése	**65.**
6.6.7 A humán infrastruktúra fejlesztése a felsőoktatási kooperáció elmélyítése a NYME AK Turizmus Intézetével	**66.**

11. Irodalomjegyzék:

AQUAPROFIT MŰSZAKI, TANÁCSADÁSI ÉS BEFEKTETÉSI RT.: Országos egészségturizmus fejlesztési stratégia Budapest 2007 p.172

BUDAI ÉS BARTA TANÁCSADÓ KFT.: Kulturális turizmus fejlesztési stratégia 2009 Budapest p.110

ECONOCONSULT KFT., COWI MAGYARORSZÁG KFT.: A kerékpáros turizmus fejlesztési stratégiája 2010-2015 2010. január p.112

MAGYAR TURIZMUS ZRT., TERMÉK CSOPORT, MAGYAR LOVAS TURISZTIKAI KÖZHASZNÚ SZÖVETSÉG.: Lovas turizmus termékfejlesztési stratégia 2007-2013 2009. február p. 77

MT ZRT Marketing terv 2013 Magyar Turizmus Zrt. 2012 Budapest 52 p.

NYME-AK IDEGENFORGALMI TANSZÉK: Mosonmagyaróvár és kistérsége idegenforgalmi koncepciója 2007-2013, Győr.: 2006 p.211

NYME-AK TURIZMUS INTÉZET, DARILLA Bt.: Mosonmagyaróvár és kistérsége idegenforgalmi stratégiája 2008-2013, Győr.: 2008 p. 313

NYME-AK TURIZMUS INTÉZET, DARILLA Bt.: Mosonmagyaróvár idegenforgalmi stratégiája és idegenforgalmi operatív programja 2008-2013 Győr.: 2008 p. 213

PANNON EGYETEM TURIZMUS TANSZÉK: Az ifjúsági turizmus fejlesztési stratégiája Veszprém 2010 p.126

PANNON EGYETEM TURIZMUS TANSZÉK AQUAPROFIT ZRT.: Országos ökoturizmus fejlesztési stratégia Veszprém - Budapest 2008. április 25. p.170

HELLER FARKAS GAZDASÁGI ÉS TURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOK FŐISKOLÁJA: TDM kézikönyv Budapest 2008 p. 216